

ԱՐԻ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ Բ.Մ.Ը.Մ.
ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ԾՐԱՆԻ

"ARI,"

BULLETIN

De

L'UNION de CULTURE
PHYZIQUE et de SCOUT
ARMENIEN.

RAYON. ROUMANIE

Adr. Bulv. Carol 27

BUCAREST

Արսովսկի

Յ. Գ. ԱՔԱՆԱՍԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ 60 ԼԵՑ

ՀԱՏԸ 10 ԼԵՑ

ԹԻԻ 6 - 7

ՕԴՈՍՏՈՍ 1924

Հ. Մ. Ը. Մ. Ե ԿԸ ՎԵՐԱԾՆԻ

Անոնք որ հաւատացած են թէ հայ ժողովուրդը այն ատեն միայն կրնայ ապրիլ երբ վաղուան սերունդը կը հասնի հոգիով ու մարմնով առողջ, եւ կը հաւատան նոյնպէս թէ Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութիւնը կոչուած է մեծագոյն դերը խաղալ այդ փրկարար գործին մէջ, անշուշտ որ սփոփանքով կը դիտեն Հ. Մ. Ը. Մ. ի վերածնունդը անհուղիք, հոն ուր հայութեան բեկոր մը կայ ապաստանած եւ ուր սերունդ մը կայ որ աշխատեցողութեան վտանգին տակ է:

Արդարեւ միութեան անհանգիստ թէ մեր բոլոր զաւուրթներուն մէջ, երիտասարդութիւնը խանգաւառուած է մարմնակրթական շարժումով, եւ թէ այդ խանգաւառութիւնը նորութեան մը հրապոյրը չէ որ կը բերէ, ոչ ալ ըմբիշներ դառնալու տենչը: Այլ ամէնուն մէջ ճիշդ մը կայ վաղուան սերունդը փրկելու, զայն օժտելով հոգիի եւ մարմնի առողջութեամբ մը՝ որպէսզի կայեալ դէպ զնեւ վտանգներուն դէմ որ պիտի գան:

Ուրիշ կերպով չի բացատրուիր Հ. Մ. Ը. Մ. ի ստեղծած ոգեւորութիւնը վերջերս: Ինչ փոյթ որ Հ. Մ. Ը. Մ. ի կեդրոնը նախապէս Պոլիս էր, ու քաղաքական փոթորիկները ցրելու ցրելու ըրին այդ կեդրոնն ու իր ծլած թեւերը: Ինչ փոյթ որ հայութիւնը, հազարաւորութեամբ, իր օրուան անաւոր հոգեբար ունի՝ որոնք իր ամբողջ ուժն ու մտածումը կը կլանեն: Բաւական է որ երիտասարդութեան սրտացու ըջիջ մը կայ ոչ ուն միտքը կը տանջեն վաղուան հոգեբարն ար:

Հ. Մ. Ը. Մ. ի գտած հաճակութիւնն ու գուրգուրանքը՝ երիտասարդութեան եւ հասարակութեան մէջ, սկսաւ շեշտուիլ մանաւանդ վերջերս, երբ Հ. Մ. Ը. Մ. ի զանազան մասնաճիւղերը առիթը ունեցան իրենց առաջին աշխատանքներուն պտուղը հանրութեան ցուցադրելու: Այս էջերուն մէջ պիտի գտնեն մեր ընթերցողները այդ համեստ ճիգերուն նկարագրութիւնը: Զանազան միայն որ Փարիզն ու Ռուսիան եղան որ ազգանշանը տուին: Նախ, Յունիս 29ին, Փարիզն էր որ իր երկրորդ տարուան ողիմպիական խաղերը սարքեց եւ խանգաւառութեան օր մը պարգեւեց Փարիզի հայութեան: Յետոյ Ռուսիայի չըջանն էր որ Յունիս 20ին Պուլքէշի մէջ կազմակերպեց իր առաջին ողիմպիական մրցումները՝ աննախընթաց ոգեւորութեան մէջ դնելով երիտասարդութիւնն ու

հասարակութիւնը: Ամերիկայի մեր եղբայրները չեն ուշանար իրենց ողիմպիականին արդիւնքները մեզ հասցնելու, որովհետեւ երբ լոյս կը տեսնէ մեր ներկայ թիւը, արդէն Օգոստ. 10ին, անոնք Նիւ Եօքքի մէջ սարքած կ'ըլլան իրենց տարեկան Բ. Ողիմպիականը: Եւ եթէ Յունաստանի մէջ Հայոց տեղափոխութեան խնդիրը չըլլար՝ հաւանաբար Հ. Մ. Ը. Մ. ի Յունաստանի մասնաճիւղերն ալ ունենային իրենց ողիմպիականը: Ինչպէս ծրագրած էին: Չմոռնանք որ Պուլկարիոյ մեր մասնաճիւղերն ալ տենդոտ գործունէութիւն մը ցոյց կու տան եւ յոյս ունինք շուտով անոնց ողիմպիականն ալ աւետել մեր ընթերցողներուն:

Ուրեմն Հ. Մ. Ը. Մ. ի ծիւղը արձակած է արդէն աշխարհի չորս տարբեր կէտերուն վրայ: Այնքան մեզ չի հետաքրքրեր թէ ինչ եղաւ այս առաջին փորձերուն արդիւնքը, եւ թէ ո՞ր չըջանն է որուն պէտք է նուիրել յաղթութեան դափնին: Երեւոյթն է որ մեզ կ'ոգեւորէ, — այն որ երիտասարդութիւնը արդէն կը ըմբռնէ իր մկաններն ու հոգին ուժով օժտելու անհրաժեշտութիւնը, եւ իր ճիգը վ'ընէ որպէսզի այդ ուժը ստանայ: Նախ գիտենք որ աննախընթաց արդիւնքներ չէ որ պիտի տան առաջին փորձերը, երկրորդ՝ բիրտ ուժը չէ որ մեր նպատակը կը կազմէ: Բայց չենք կրնար չխանգաւառուիլ մեր աչքերուն արջու պարզուած ողին տեսնելով:

Ահա ուրեմն Հ. Մ. Ը. Մ. ի հիմը վերստին դրուած: Դիտենք անհրաժեշտ աւելը տալ անոր՝ որպէսզի իր ծիւղը շատցնէ: Դիտենք մանաւանդ մեր բովանդակ ճիշդ սպաս գնել՝ անոր նշանաբանները իրակա նանցելու համար կեանքի մէջ:

Եւ երբ այս տեղեկատուան հրապարակ կ'ելլէ՝ Քոսթանցայի մէջ կը գումարուի Հ. Մ. Ը. Մ. ի Ռուսիայի երկրորդ Շրջանային ժողովը: Անոր մասնակցող պատգամաւորները թող անգամ մըն ալ իրենց սրտերուն մէջ արձարծնն նուիրական կրակը, եւ վաղուան սերունդը աշխատեցունք փրկելու մտատանջութիւնը թող առաջնորդէ իրենց աշխատանքները:

Ու Ռուսիայի չըջանի փորձը թող աշխատանքի մղէ նաեւ մեր բոլոր միւս չըջանները: Թող անխթան մը ըլլայ որպէսզի ամենուրեք չըջաններու վերածուին մասնաճիւղերը՝ իրենք զիրենք լծելով հաւաքական աշխատանքի: Այդ կերպով է որ վերստին պիտի կազմակերպուի Հ. Մ. Ը. Մ. ի այս անգամ աւելի առողջ, աւելի տեւական:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Հ. Մ. Ը. Մ. ի Ռ Ո Ւ Մ Ա Ն Ի Ռ Յ Շ Ր Զ Ա Ն Ա Յ Ի Ն Վ Ա Ր Զ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

(1923 Սեպտ. — 1924 Օգոստ.)

Իր տարուան մը գործունեութեան պատկերը Զեղի գծելու ատեն՝ բացառիկ աշխատանք մը կատարած ըլլալու յաւակնութիւնը չունի բնաւ Շրջանային Վարչութիւնս Ան գիտէ թէ անթերի գործունեութիւն մը չեղաւ իրոյ Ան գիտէ նաեւ որ եթէ այդ թերիները մեծ մասամբ կը բխին առաջին տարիէ մը անբաժան եղող անփորձութենէն, մասամբ ալ վերադարձին են իր տրամադրութեան տակ ունեցած ուժերու պակասին։ Հետեւաբար մենք փորձի տարի մը կը նկատենք. մեզ կը ամէնաւ դ համար, տարին զոր բոլորեցինք եւ որուն հաշուետուութիւնը կ'ընենք ահա։

ՓՈՐՁԻ ՏՆՐԻՆ

Բայց խրախուսիչ էր այդ փորձի տարին, մասնաւանդ մեր ապագայ գործունեութեանը տեսակետով։ Խրախուսիչ անոր համար նախ որ հակառակ մեր հաւաքական աշխատանքի առաջին տարին ըլլալուն, կրցանք եղբայրական կապը ստեղծել մեր գաղութի զանազան շրջաններուն երիտասարդութեան միջիւ եւ զանոնք ոգեւորել միեւնոյն իտեպով։ Ճիշտ է, Ռումանիոն նախապէս ալ ունէր Հ. Մ. Ը. Մ. ի իր չորս մասնաճիւղերը, Պուքրէշ, Քոնսթանցա, Պազարճըղ եւ Սիլիստրէ, զորս կ'եղբայրացնէր միեւնոյն նշանաբանը. բայց այս տարի էր որ անոնք աւելի մօտ զգացին իրենք զիրենք իրարու, աւելի սերտ իրարու կապւած, քանի որ բացուած էր հաւաքական աշխատանքի շրջանը, եւ Ռումանիա ունէր այլեւս իր շրջանային կազմակերպութիւնը։ Այս փորձի տարին ցոյց տուաւ նաեւ որ այս գաղութի երիտասարդութիւնը խորապէս կ'ըմբռնէ անհրաժեշտութիւնը Հ. Մ. Ը. Մ. ի ստեղծած փրկարար գործին եւ յօժար է իր աշխատանքի բաժինը խառնել անոր ճիգերուն. վկայ ստեղծուած ոգեւորութիւնը նոր սերունդին մէջ՝ հաւաքուելու Հ. Մ. Ը. Մ. ի դրօշին տակ եւ խտացնելու անոր շարքերը։ Ու այս փորձի շրջանին էր որ մենք ականատես եղանք հասարակութեան համակրութեանը դէպի մեր գործը։ Հ. Մ. Ը. Մ. ի, Ռումանիոյ բոլոր շրջաններու մէջ, հանրութեան սէրն ու քաջայերանքը իր հետ ունեցաւ՝ ամէն անգամ որ ներկայացաւ անոր զիմելու առիթը, նշան մըն է այս թէ մեր գաղութը կ'ըմբռնէ մարմնի եւ անոր հետ միասին հոգիի զատիւաբարութեան պէտքը մեր նոր սերունդին համար, եւ Հ. Մ. Ը. Մ. ի դերը այդ նուիրական աշխատանքին մէջ, ուրեմն Ռումանահայութիւնն ալ մտահոգուած է մեզ չափ՝ վաղուան սերունդը փրկելու մտքի, սրտի եւ մարմնի վատասերումէն. ալլասերումէն։

ԱՌԱՋԻՆ. ՏԱՐՈՒԱՆ ԴԱՍԸ

Եւ եթէ դաս մը առնել պէտք ըլլար մեր փորձի շրջանէն, պիտի ըսէինք որ մեր յառաջիկայ գործունեութեան ընթացքին պէտք է աւելի միտնուինք մեր պատանի եւ երիտասարդ սերունդին մէջ՝ զանոնք բերելու համար Հ. Մ. Ը. Մ. ի փրկարար զօրին ներքեւ, աւելի ամրացնենք կապը մեր մասնաճիւղերուն մի-

ջեւ՝ բոլորը լծելու համար հաւաքաբար աշխատանքի, եւ աւելի մօտենանք ժողովուրդին՝ անոր զգացնելու. համար իր զաւակներուն սպաննացող վտանգը եւ անոնց աջակցութեան բաժինը ապահովելու համար մեր ճիգերուն։

ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԸ

Առաջին Շրջանային ժողովը կազմած էր Շրջանային վարչութիւնը հետեւեալ 7 անդամներէն. — Պ. Պ. Տօթթ. Սալրի. Սիրունի, Զ. Աթանասեան, Ծ. Կիրճեան, Վ. Տիրատուրեան, Պ. Տէրլումնեան, եւ Ն. Դաւիթեան։ Վերջին երկուքը չմասնակցեցան վարչութեան աշխատանքներուն։ Մնացեալ հինգ անդամները հետեւեալ կերպով կատարեցին աշխատանքի բաժանումը. — Տօթթ. Սալրի՝ ատենապետ, Ծ. Կիրճեան՝ ատենադպիր, Վ. Տիրատուրեան՝ գանձապահ, Զ. Աթանասեան՝ համարակալ, Սիրունի՝ անդամ։ Վարչութիւնս ունեցած է լիազուած 12 նիստ, 5 խորհրդակցական դումարում Պաշտօնի մասնաճիւղի վարչութեան հետ, եւ 20է աւելի խորհրդակցութիւններ 2—3 անդամներով ընթացիկ հարցերու մասին։

ՄԵՐ ՄՈՒՏՏԵՐԸ ՌՈՒՄԷՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱՅՈՒՅՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Նախորդ Շրջանային ժողովը Շրջանային վարչութեան ստանձնած էր կարգադրութիւնը Ռումէն Մարզական Ֆէտէրատիօնին մաս կազմելու խնդրին՝ Հ. Մ. Ը. Մ. ի ինքնուրոյն զոյսութիւնը ապահովելու եւ իր կարգադրութիւնը նախապէս Հ. Մ. Ը. Մ. ի Ռումանիոյ շրջանի ժամանակներու հաւանութեան ենթարկելու պայմանով։ Մեր առաջին անպաշտօն չփութիւնը Ռումէն Ֆէտէրատիօնին հետ՝ նպաստաւոր տպաւորութիւն մը թողուցին։ Եւ երբ պաշտօնապէս բրինք մեր զիմումը՝ Ֆէտէրատիօնը սիրով ընդառաջ գնաց անոր, քանի մը պայմաններ գնելով. — Հ. Մ. Ը. Մ. ի իւրաքանչիւր մասնաճիւղ զատ զատ պէտք է մտնէ իր շրջանի Ֆէտէրատիօնին մէջ, իրաւունք ունենալով սակայն ինք իր մէջը կապուած ըլլալ. իւրաքանչիւր մասնաճիւղ տարեկան պէտք է վճարէ Բ. քաթէկորիի համապատասխան դուժար մը Ֆէտէրատիօնին. պէտք է իւրաքանչիւր մասնաճիւղ ներկայացնէ իր կանոնադիրը, անդամներուն ցանկը եւ անոնց զոյգ լուսանկարները՝ ստանալու համար համապատասխան ինքնութեան թուղթեր. Ֆէտէրատիօնը իր վերջնական հաւանութիւնը պիտի տայ՝ իրեն ուղղուած վերջնական զիմումին յաջորդող իր վեցամսեայ ընդհ. ժողովին մէջ։ Այս պայմանները հաղորդեցինք մեր չորս մասնաճիւղերուն՝ ստանալու համար անոնց հաւանութիւնը եւ պահանջուած թուղթերը։ Անոնց պատասխանները ամբողջացան Յուլիս 10 ին, եւ անմիջաֆէս կատարեցինք մեր վերջնական զիմումը։ Կը սպասենք հիմա Ֆէտէրատիօնին մէջ մեր ընդունելութեան համար անոր ընդհանուր ժողովին որոշման, թէեւ առանց այդ որոշման ալ Ֆէտէրատիօնը բարեացակա-

մութիւնը ունեցաւ մեզ ցոյց տալու իր աջակցութիւնը, ինչպէս տրամադրելով մեր ողիմպիականին իր Շօսէի մարզադաշտը:

ՄԵՐ ԱՄՍՕՐԵԱՅ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՆ.

Առաջին շրջանային ժողովը պարտք դրեր էր մեր վզին ամօէ ամիս տեղեկատու մը տպել՝ Հ. Մ. Բ. Մ.ի Ռումանիոյ մասնաճիւղերուն միջեւ բարոյական կապ մը բլրալու եւ զանոնք տեղեկակ պահելու համար մարմնակրթական կարեւոր շարժումներու: Շատ համար էր ուրեմն առաջադրուած նպատակը, եւ այդ համար ծրագրով ալ սկսանք զործի: Բայց փորձը մեզ տարբեր բան ցուցուց: Մեր երիտասարդութեան մէջ այնքան բուռն էր ծառաւը մարմնակրթական շարժման հաղորդակից ըլլալու համար, որ չէր բաւեր մեր ս:մօսքեայ տեղեկատու: Արին, իր չորս վտիտ էջերով եւ իր չոր ծանօթութիւններով: Արդարեւ Արին գտաւ մեր չապասած, նոյնիսկ չերեւակայած ընդունելութիւնը: Ան ոչ միայն բազմաթիւ կապը եղաւ Հ. Մ. Բ. Մ.ի Ռումանիոյ մասնաճիւղերուն միջեւ, այլ նաեւ ոգեւորութիւն արծարծեց մեր երկրին սահմաններէն դուրս ալ՝ մեր եղբայրական ձայնը տանելով հոն ուր Հ. Մ. Բ. Մ.ի բլիշ մը կար: Ռւրեմն նոր առաքելութեան մը կը կոչուէր Արին. դառնալ տեսակ մը միութեան օղակ Հ. Մ. Բ. Մ.ի ցրուած բոլոր բեկորներուն համար: Դիտակ այս դերին՝ մենք կրկնապատկեցինք Արին ծաւալը: Ռւ պէտք է ըսել որ այդ ծաւալն ալ քիչ կու գայ հիմա, եւ կարելի է նոյնիսկ 16 էջի բարձրացնել անոր ծաւալը՝ եթէ մեր մասնաճիւղերը քիչ մը աւելի ճիշդ ընեն: Եւ թերեւս ատով մեր շրջանին վիճակի Հ. Մ. Բ. Մ.ը ոտքի հանելու, եւ զայն վերականգնողանքներու նուիրական պարտականութիւնը: Արին պիտի կարենայ պէտք եղած խթանը՝ դառնալ Դադափար մը տալու համար Արին սպառման մասին՝ ըսենք թէ Պուրէշ կը սպառէ 200 օրինակ, Քօնսթանցա 120 օրինակ, Պաղարճք 50, Սիւստրէ 30, Օլթէնի 10, Թուրքիայ 15, Փարիզ մօտ 50, Նիւ Եօք 50, Վատնա 10, Ֆիլիպէ 20, Ռուսոնք 10, Յուստտան 5, Թաթար փաշարճք 5 եւ այլն:

Արին ցարդ հրատարակուած 5 թիւերուն համար ծախք եղած է 6556 լէյ, իսկ հասոյթը՝ բացի Շրջանային վարչութեան տրամադրած 1800 լէյ հիմնադրամէն 5330 լէյ, յառաջիկայ թիւին ծախուց ի հաշիւ պատրաստ դումար 574 լէյ, մասնաճիւղերէն պահանջք 6219 լէյ: Ռւրեմն երբ մեր պահանջները գանձենք եւ վերադարձնենք Շրջանային վարչութեան տրամադրած հիմնադրամը՝ յառաջիկային համար դրամադրուի կ'ուենանք մօտ 4993 լէյ:

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԸ

Առաջին Շրջանային ժողովը որոշած էր որ մասնաճիւղերը 1924ի Զատիկին ունենան իրենց տեղական մրցումները, իսկ Ռումանիոյ շրջանի ողիմպիական խողերը տեղի ունենան 1924 Յունիսին Պուրէշի մէջ: Մասնաճիւղային մրցումները չկրցին տեղի ունենալ՝ մասնաճիւղերուն անպատրաստ ըլլալուն համար: Իսկ Ռումանաճայ ողիմպիականը՝ զոր Յունիս 29ին կատարել որոշուած էր՝ երեք շաբաթուան յապաղում մը կրեց, մէկ կողմէ կարգ մը մասնաճիւղերու իրենց պատրաստութիւնները լրացուցած չըլլալուն համար,

եւ միւս կողմէ աւարտած չըլլալով ֆէտէրատիօնին հետ վերջնական կարգադրութիւնները մարզադաշտի, ինքնութեան թուղթերու եւ այլն, մասին: Այնպէս որ ողիմպիական խողերը տեղի ունեցան Յունիս 20ին, Պուրէշի, Քօնսթանցայի եւ Պաղարճքի մասնաճիւղերուն մասնակցութեամբ, եւ իրենց ստեղծած ոգեւորութեամբ ու բարոյական յաջողութիւնով թուական մը բացին Ռումանաճայ կեանքին մէջ: Սոյն մրցումները սարքած արեւն Շրջանային վարչութիւնը գիտէր թէ նախանձելի մրցանիշեր չպիտի ըլլան՝ այս առաջին տարին՝ մրցումներուն արդիւնքը, ոչ ալ կը յուսար հոգիով եւ մարմինով անթերի աթլէթներ հանել մրցադաշտ: Բայց բարոյական յաջողութիւնը գերազանցեց իր բոլոր ակնկալութիւնները. մեր մրցիկները ժողովուրդը հանդիսատես ըրին մարմնական խնամքի համար թափուած ճիգերուն, եւ այն ոգիին՝ որ կը ձգտի վաղուան սերունդը պատրաստել հոգիով եւ մարմինով առողջ:

Կարելի եղած չըլլալով աւարտել նշանակուած մրցումները, եւ կատարելու համար ֆութպօլի ֆինալը, Շրջանային վարչութիւնը որոշեց մրցումները շարունակել Օգոստոսի մէջ ի Դօնսթանցա:

ՄԵՐ ՄՍՍՆԱՃԻՂԵՐԸ

Հ. Մ. Բ. Մ.ը Ռումանիոյ մէջ ունի չորս մասնաճիւղեր՝ Պուրէշ, Քօնսթանցա, Պաղարճք եւ Սիւստրէ: Սթրուկայի մէջ եւս ունինք որբանոցային մասնաճիւղ մը՝ իր Արարատ ֆութպօլի թիմով:

ՆՈՐ ՄՍՍՆԱՃԻՂԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Առաջին շրջանային ժողովը պարտք դրած էր մեր վրայ՝ որպէսզի անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնուին Հ. Մ. Բ. Մ.ի մասնաճիւղեր հաստատելու համար Ռումանիոյ այն վայրերուն մէջ եւս, ուր այդ մասին հող կայ: Իր պաշտօնին ձեռնարկածին պէս Շրջանային վարչութիւնս դիմումներ ըրաւ Կալաց, Պրայիւա եւ Ֆօքշան զանազան անձերու՝ որպէսզի նախաձեռնութիւնը ստանձնեն Հ. Մ. Բ. Մ.ի մասնաճիւղեր ստեղծելու համար իրենց շրջանին մէջ: Մաւ է մեզ ըսե թէ մեր դիմումը որեւէ նպաստաւոր արդիւնք չունեցաւ: Մէկ կողմէ այդ վայրերուն մէջ պակսեցաւ հողը եւ միւս կողմէ վարչութիւնս նիւթական միջոցներ չունեցաւ տեղւոյն վրայ կատարելու համար անհրաժեշտ աշխատանքը:

Յառաջիկային օտկայն պէտք է մոռացութեան տրուի այդ գործը:

ՄԵՆԻ ԵՒ ՎՍՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Առաջին Շրջանային ժողովը պարտք դրած էր մեր վրայ աշխատիլ ամէն գնով յաջողցնելու ազգային վարժարաններու մէջ պատշաճ տեղը մարմնակրթութեան եւ անհրաժեշտ պիւտճէի մը յատկացումը այդ նպատակին: Այս վերջին կէտը, դժբախտաբար, կարելի չեղաւ իրականացնել, թէեւ վարժարաններու ուսուցչական մարմինները կարելի աջակցութիւնը ցոյց տուին. որպէսզի Հ. Մ. Բ. Մ.ի մասնաճիւղերը դիւրութիւնը ունենան աշակերտութիւնը կազմակերպելու: Հ. Մ. Բ. Մ.ի սկսողական եւ մարզական շարքերուն մէջ, չիմա որ Ռումանիոյ հայ դպրութիւնը պիտի ունենայ իր ուսումնական խորհուրդը՝ յառաջիկայ շրջանային

վարչութեան կը մնայ անհրաժեշտ դիմումները կատարել անոր մօտ, իրական դարձնելու համար մարմնակրթութիւնը մեր վարժարաններուն մէջ:

ՄԵՐ ԿԱՊԸ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԵՏ

Առաջին Շրջանային ժողովը պարտք դրած էր մեր վրայ որպէսզի յանուն իրեն հղբայրական ողջոյններ հաղորդենք Հ. Մ. Ը. Մ.ի արտասահմանի մասնաճիւղերուն: Ուրախ ենք յայտնելու թէ հղբայրական կապ մը կրցանք ստեղծել մեր եւ արտասահմանի միջեւ՝ յառաջ բերելով փոխադարձ ոգեւորութիւն մը: Փարիզի, Նիւեօքթի, Ֆիլիպէի եւ Վառնայի մասնաճիւղերը եղան զխաւարաբար որ մեզի հետ սերտ կապ պահեցին: Կը մնայ այդ կապը ամրացնել, այդ կերպով դիւրացնելով նաեւ Հ. Մ. Ը. Մ.ի վերակազմութիւնը:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի ՆՈՐ ԿԵԴՐՈՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Առաջին Շրջանային ժողովը պարտք դրած էր մեր վրայ ուրիշ շրջաններու հետ խորհրդակցել Հ. Մ. Ը. Մ.ի նոր կեդրոն մը ստեղծելու նպատակով յարմար վայրի մը մէջ: Հ. Մ. Ը. Մ.ի Փարիզի վարչութիւնն ալ ունեցած էր միեւնոյն մտահոգութիւնը եւ վերջերս դիմած էր մեզի Հ. Մ. Ը. Մ.ի պատգամաւորական ժողով մը գումարելու եւ անոր միջոցաւ նոր կեդրոն մը ստեղծելու մասին խորհրդակցելու համար: Շրջանային վարչութիւնն զտաւ, սակայն, որ պատգամաւորական ժողովի մը գումարումը կարելի եւ արդիւնաւոր դարձնելու համար՝ անհրաժեշտ է նախ լուրջ աշխատանք թափել որպէսզի մասնաճիւղերը վերակազմուին: Անոնց կազմակերպութենէն ետքն է որ կարելի է հրաւիրել պատգամաւորական ժողովը հայաւոր կեդրոնի մը մէջ, ուր հաւաքուելու նիւթական ու քաղաքական դիւրութիւնները կան:

ՄԵՐ ԹԵԼԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Շրջանային ժողովի ուշադրութեանը կը յանձնենք հետեւեալ կէտերը.—

Նորընտիր Շրջանային վարչութեան տրամադրել անհրաժեշտ պիտո՞ւն որպէսզի կարենայ աւելի մօտէն հետեւիլ մասնաճիւղերու զարթոննչութեան, եւ աւելի հնարաւորութիւն ունենայ նոր մասնաճիւղեր ստեղծելու:

Տրամադրել անհրաժեշտ պիտո՞ւն որպէսզի մասնաճիւղերու ֆոթպոլի թիմերը աւելի դիւրութիւն ունենան իրարու հետ շփուելու:

Տրամադրել անհրաժեշտ պիտո՞ւն որպէսզի Հ. Մ. Ը. Մ.ի մասնաճիւղերէն կազմուած ֆոթպոլի խառն թիմ մը հնարաւորութիւն ունենայ մրցելու օտարներու հետ, եւ պատուով դուրս դալու այդ մրցումներէն:

Տրամադրել անհրաժեշտ պիտո՞ւն որպէսզի Շրջանային վարչութիւնը կարենայ ինամք տանիլ որքանոցի մարզական եւ սկստական դաստիարակութեան:

Սարքել աշխանային մրցումներ՝ հասոյթը յատկացնելով այդ նպատակին:

Կատարել անհրաժեշտ աշխատանքը որպէսզի Ռումանահայ Ուսումնական խորհուրդը մեր դպրոցներու մէջ պարտադիր դարձնէ մարմնակրթականը:

ՇՆՈՐ ՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐՏՔ ՄԸ

Փակելէ առաջ մեր տարեկան տեղեկագիրը շնորհակալութեան պարտք մը ունինք մեր մասնաճիւղե-

րուն՝ որոնք զիրաքցուցին մեր աշխատանքը, մասնաւորաբար Պուրէշի մասնաճիւղին՝ որ աւելի մօտիկ մեզի, մեզի հետ կիսեց ոչ միայն մեր շատ մը հոգիներ, այլ մեծագոյն քաժինը թեթեւցուց շրջանային պիւտճէին:

ՎԵՐՁԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Այսօր կ'աւարտի մեր տարուան մը պաշտօնը Հ. Մ. Ը. Մ.ի գրօյը կը յանձնենք մեր յաջորդներուն՝ համեստ աշխատանք մը կատարած ըլլալու անուշ գոհունակութեամբ: Բայց մեր յոյսը ապագային վրայ է: Մեր ուսերուն վրայ կը ծանրանայ ահաւոր պատասխանատուութիւն մը.— վաղուան սերունդը հոգեկան եւ մարմնական վատասերումէ փրկելու հոգը: Ըմբռնենք այդ պատասխանատուութեան բովանդակ նուիրականութիւնը, եւ ձեռք ձեռքի տուած յծուինք վաղուան աշխատանքներուն: Ու թող անսասան մնայ Հ. Մ. Ը. Մ.ը՝ որովհետեւ անոր դրօշին տակ պիտի ունանան վաղուան Հայերը:

ՄԵՐ ՀԱՇՈՒԻԿՇԻՌԸ

ՄՈՒՏՔ		ԼԵՂ	ԼԵՂ
«Արի»ի հիմնադրամ			
Պուրէշի մասնաճիւղէն		1400	
Քօնսթանցայի «		400	
Պաղարճքի «		200	
Սիլիստրէի «		200	1800
Շրջ. վարչութեան պիւսճեի հաւելոյն			
Պուրէշի մասնաճիւղէն		600	
Քօնսթանցայի «		1000	
Պաղարճքի «		1000	
Սիլիստրէի «		750	3350
Զանազան հասոյթներ			
Հանդէսի հասոյթի քաժինը			5793
Ողիմպիականին զոտ հասոյթը			5878
			<u>16821</u>

ԵԼՔ		ԼԵՂ	ԼԵՂ
«Արի»ի համար վճարուած			
Քարտուղարի		1800	
Գրեկական պիւտոյք		3300	
Թղթատարի		1205	
		117	
Ֆէտէրաթիօնի անդամակցութեան համար			
մեքենագրութեան եւ այլ ծախքեր		620	
Սկստական գիրք մը		40	
Պահանջք			
Պուրէշի մասնաճիւղէն		2435	
Պաղարճքի «		100	2535
Գոյք			
1 չուան		715	
1 ձող		523	
1 սրիգաձեւ մէթր		380	1618
Պատրաստ դրամ			5586
			<u>16821</u>

ԳՈՅՔ		ԼԵՂ	ԼԵՂ
Պատրաստ դրամ			
Պահանջք		5586	
Գոյք		2535	
		1618	
Պիւսճեի հաւելոյն մնացորդ պահանջք			
Պուրէշէն՝ 1900, Քօնսթանցայէն՝ 500		2400	
			<u>12139</u>

ՌՌԻՄԱՆԱՆԱՅ ԱՌՍ. ԶԻՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ

Ինչպէս որ որակեց հայ մամուլը, իսկապէս պատմական օր մըն էր Ռուսմանիոյ հայութեան համար Ֆուլիա Օլ կիրակին: Այդ օրն էր որ տեղի ունեցան Հ. Մ. Ը. Մ. Ռ. Ռուսմանիոյ Շրջանային վարչութեան նախաձեռնութեամբ եւ Պուլքէշի, Քօնսթանցայի եւ Պաղարճըզի մասնաճիւղերուն մասնակցութեամբ կազմակերպուած Ռուսմանիոյ առաջին ողիմպիական մրցումները Ծօտի Ռուսէն Մարզակէն Գանակցութեան Մրցադաշտին մէջ: Հայութիւնը, Ռուսմանիոյ մէջ, չէր տեսած երբեք այսպիսի հոյ համախմբում մը՝ որպիսին էր այդ կիրակի օրու անը:

Ու անոնք որ եկած էին հաճելի օր մը անցնելու տենչով՝ մեկնեցան աննախընթաց խանդավառութեամբ: Ծիշտ է որ շահուած մրցանիշերը հեռու են միւսիմարական ըլլալէ: Ծիշտ է նաեւ որ մեր երիտասարդները հարկաւ դեռ մեծ խնամքի կը կարօտին հոգիով ու մարմնով տիպար աթլէթներ դառնալու համար: Բայց ողին որ բոլորը համախմբեր էր ի մի եւ ճիշդ զոր անոնք ի զոր՝ դրին, երաշխիքներ էին ապագայ փայլուն արդիւնքներու համար: Ու բազմութիւնը որ խանդավառութեամբ ծափահարեց իր մարզիկները՝ մրցադաշտէն մեկնեցաւ այդ լաւագոյն արդիւնքներուն հաւատքով:

ՕՐՈՒՆ ՊՍԵՏՕՆԱՏԱՐՆԵՐԸ

Օրուան պաշտօնատարներն էին՝ Պ. Պ. Տօքթ. Սալրի, Սիրունի, Գ. Քէստանեան իրբեւ ընդհանուր կարգադրիչներ, Սիմոն Պապիկեան եւ Յակոբ Նշանեան դաշտի դատաւոր, Ծահէն Կիրճեան՝ ճամբայ հանող, Օննիկ Սինանեան՝ ժամ բռնող, Յարութիւն Աթանասեան եւ Պողոս Տէր Պողոսեան արձանագրող, Կարպիս Ասլանեան՝ ֆուլպօլի դատաւոր, Տօքթ. Ս. Ուղունեան եւ Ա. Պողոսեան օրուան բժիշկներ:

Կարգապահութեան կը հսկէին Պուլքէշի մասնաճիւղի սկաուտները՝ ղեկավարութեամբ սկաուտ-խմբապետ Պ. Գ. Նազաչեանի:

ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԴԻՒՆԻՐԸ

100 մէքր վազք.— Ա. Վահէ Տիրատուրեան (Պուլքէշ) 12⁴/₅ երկվ. Բ. Արտաշէս Ալթունեան (Պուլքէշ), Գ. Օննիկ Սեղրոսեան (Քօնսթանցա):

Երկաթ ցետի.— Ա. Յարութիւն Ապաղեան (Պուլքէշ) 9մ. 25, Բ. Լեւոն Յակոբեան (Պուլքէշ), Գ. Արտաշէս Սուքիասեան (Պուլքէշ):

800 մէքր վազք.— Կարպիս Կարապետեան (Քօնսթանցա) 2վ. 35 երկվ. Բ. Անտոն Զօրաեան (Քօնսթանցա), Գ. Հրանդ Ունճեան (Պուլքէշ):

Սկաւառակ ցետի.— Ա. Յարութիւն Ապաղեան (Պուլքէշ) 26.83 մէթր, Բ. Արտաշէս Սուքիասեան (Պուլքէշ), Գ. Ստեփան Պալատուրեան (Քօնսթանցա):

400 մէքր վազք.— Ա. Վահէ Տիրատուրեան (Պուլքէշ) 62¹/₅ երկվ. Բ. Անտոն Զօրաեան (Քօնսթանցա), Գ. Հրանդ Ունճեան (Պուլքէշ): Առաջնութիւնը շահող Վահէ Տիրատուրեան Ֆաուլ ըրած ըլլալով կորսնցուց իր իրաւունքը եւ առաջին հաշակուեցաւ Զօրաեան:

Նիգակ ցետի.— Ա. Յարութիւն Ապաղեան (Պուլքէշ) 33.55 մէթր, Բ. Օննիկ Սեղրոսեան (Քօնսթանցա), Գ. Ստեփան Պալատուրեան (Քօնսթանցա):

1500 մէքր վազք.— Ա. Կարպիս Կարապետեան (Քօնսթանցա) 5վ. 8³/₅ երկվ. Բ. Արամ Պէյազճեան (Քօնսթանցա), Գ. Կարապետ Նարկիզեան (Պուլքէշ):

Չուան ֆաւել.— Առաջին փորձը տեղի ունեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ. Քօնսթանցայի եւ Պաղարճըզի մասնաճիւղերուն միջեւ: Այդ փորձին մէջ Քօնսթանցայի յաղթած ըլլալով՝ մրցեցաւ Պուլքէշի հետ: Վերջնական յաղթանակը Պուլքէշի մնաց:

Ֆուլպօլ.— Ռուսմանիոյ Շրջանի ախոյեան խումբը զատելու համար առաջին մրցումը տեղի ունեցած էր յունիս 19ին Քօնսթանցայի մէջ՝ Հ. Մ. Ը. Մ. Քօնսթանցայի եւ Պաղարճըզի ֆուլպօլի խումբերուն միջեւ եւ երկու խումբերն ալ 0—ի դէմ 0 կօլով հաւասար եղած էին: Հետեւաբար երկրորդ փորձ մըն էր որ տեղի ունեցաւ: Պաղարճըզի եւ Պուլքէշի խումբերուն միջեւ որոնցմէ վերջինը Օլ դէմ 2 կօլով յաղթեց Պաղարճըզի:

Մրցումներուն հետ փոխ առ փոխ տեղի ունեցան չուէտական մարզանք, բուրգերու կազմութիւն ինչպէս նաեւ պարկարշաւ եւ գորտարշաւ սկաուտներուն միջեւ, որոնք բաւական ծիծաղ յառաջ բերին:

Օրը տարածաձայն ըլլալով յայտագրէն յապաւուեցան ձողով բարձրութիւն ցատկելու, կեցած երկայնութիւն, երեք քայլ, ուժ առած երկայնութիւն ցատկելու եւ մասնաճիւղերու միջեւ դրօշարշաւի մրցումները:

ՄՐՑԱՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ժամը ճին սկսաւ մրցանարաշխութիւնը ընդհանուր խանդավառութեան մը մէջ: Մրցանակները յաղթանակներուն կուրծքէն կախեցին պատուոյ օրիորդներ՝ Օր. Օր. Զ. Պոստոլեան եւ Ա. Մարտիկեան: Ա. հանդիսացողները ստացան ոգկեղօծ մետաղներ, եւ Բ. ու Գ. հանդիսացողները՝ մասնաւոր ժապաւէն:

Օրուան ախոյեան հաշակուեցաւ Յարութիւն Ապաղեան (Պուլքէշ) ստացած ըլլալով երեք առաջին մրցանակ:

Ախոյեան մասնաճիւղ հաշակուեցաւ Պուլքէշ՝ 23 կէտ յահած ըլլալով Քօնսթանցայի 18 կէտերուն դէմ: ԵՂԱՅԱՅ ԱՆՆ ՍԵՂԱՆ

Կիրակի գիշեր Հ. Մ. Ը. Մ. Պուլքէշի մասնաճիւղը եղբայրական սեղան մը տուաւ Քօնսթանցայի եւ Պաղարճըզի իր մրցիկ ընկերներուն: Ծառեր խօսեցան երեք մասնաճիւղերուն՝ Պ. Պ. Գէորգ Քէստանեանի, Օննիկ Սեղրոսեանի եւ իմաշիկ Քէրիփչեանի, ինչպէս նաեւ Շրջանային վարչութեան ատենապետ Տօքթ. Սալրիի կողմէ, որոնք բոլորն ալ ի վեր հանեցին օրուան հանդիսութեան նշանակութիւնը՝ գոյն հաշակելով խորհրդանշանը այս գաղութին մէջ արմատ գտնող բարեբար շարժման մը:

ՌՈՒՄՍՆԻՈՅ Բ. ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԸ

Անցեալ տարի Պուրեք գումարուած Շրջանային ժողովը որոշած էր որ Բ. շրջանային ժողովը գումարուի Քօսքանցաւ: Շրջանային Վարչութեան որոշմամբ Շրջանային ժողովը հին պիտի գումարուի ամսոյս 16ին, շաբաթ օր, օրակարգ ունենալով:—

Ա. Ընթերցում տեղեկագրի Շրջանային Վարչութեան

Բ. Ընթերցում մասնաճիւղերու տեղեկագրին

Գ. Յառաջիկայ գործունէութեան համար քելագրութիւններ եւ առաջարկներ՝ Շրջանային Վարչութեան, մասնաճիւղերու եւ պատգամաւորներու կողմէ

Դ. Քննութիւն 1924—1925 տարւոյ պիւսնէի

Ե. Ընթերցում ճորձումներու Վարչութեան:

Շրջանային ժողովի պիտի մասնակցին Պուրեքի, Քօսքանցայի, Պազարեքի եւ Սիլիստրէի մասնաճիւղերը՝ իւրաքանչիւր 25 անդամի համար դիմելով մէկ պատգամաւոր. իսկ Սթրուկայի որբանոցը՝ խորհրդակցական ձայնով:

ՈՂԻՍ ՊԵՏԱՆ ԽԱՂԵՐՔԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Յուլիս 20ին Պուրեքի մէջ կազմակերպուած ուղիւսական մրցումները աւարտած չըլլալով՝ Շրջանային Վարչութիւնը որոշեց զանոնք տարւոնակել Քօսքանցայի մէջ:

Օգոստոս 15ին հոն տեղի պիտի ունենան ժողովին մրցումներ, հետեւեալ յայտագրով. — 50 մէք փոքրերու, եւ մեծերու 100, 800, 400 եւ 1500 մէք լողալ, եւ կոնակի վրայ լողալ 100 մէք:

Օգոստոս 17 ին տեղի պիտի ունենան հետեւեալ դասային խաղերը. — 100 մէք վազ փոքրերու, ձողով բարձր ցատկել, ուժ առած բարձրութիւն ցատկել, կեցած երկայնութիւն ցատկել, դրօշաբաւ, գորտաբաւ, պարկաբաւ, պնակաբաւ, բուրգեր եւ ռուսական մարզանք սկաւսներու. եւ Հ. Մ. Ը. Ս. ի Ռումանիոյ Ֆուրպոլի ախոյեանութեան Ֆինալը:

ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Շրջանային Վարչութեան որոշումով չ. րա մասնաճիւղերու սկաւսներուն համար տասնօրեայ բանակում տեղի պիտի ունենայ Քօսքանցայի մէջ, Օգոստոս 9ին սկսած:

Բանակումին կը մասնակցին նաեւ զանազան մասնաճիւղերէն եկած արկերներ:

ՊՈՒՔԻՆՇ

Յուլիս 27, կիրակի օր, Ազգ. վարժարանի մէջ տեղի ունեցաւ Պուրեքի մասնաճիւղին բնդի, ժողովը: Ներկայ էին 80ի մօտ անդամներ: Քուէարկելու իրաւունք չունեցող փոքր սկաւսները ներկայ չէին մասնաւոր կարգադրութեա մը:

Նախագահ օրակարգի անցնիլը արձանագրուեցան 6 նոր անդամներ:

Կարդացուեցաւ Շրջ. Վարչութեան շրջաբերականը որ տեղեկութիւններ եւ հրահանգներ կը հաղորդէր Ա. Սկաւսնակի բանակումի, Բ. Ողիւսականէն մնացած մրցումներու, Գ. Շրջ. ժողովի մասին:

Ժողովը իւրաքանչիւր հարցով զատ զատ զբաղելով, որոշեց որ սկաւսական բանակումին փափաքող արկեր անդամներն ալ մասնակցին:

Փափաք յայտնուեցաւ, որ ողիւսական խաղերու ասեմ լողալու մրցումներուն աւելի կարեւորութիւն տրուի:

Նկատի առնուեցաւ Ռում. շրջանի տեղեկատու «Արիս» Շրջ. Վարչութեան կողմէ գեղուցուեցաւ անոր նիւթական վիճակը, որուն համեմատ իր ծախքը գոցելէ յետոյ փոքր գումար մըն ալ շահ կը ձգէր: «Արիս»-ը, որ պիտի ըլլար պարզ տեղեկատու մը 4 էջերէ բաղկացած, արդէն Յրդ քիւն սկսած, յայտնուած փափաքներուն զոհացում տալու համար, կրկին ծաւալով հրատարակուեցաւ եւ դարձաւ տեսակ մը օրկան Հ. Մ. Ը. Ս. ի եւ կարգ եղաւ զանազան մասնաճիւղերու:

Ժողովը որոշեց քելագրել Շրջանային ժողովին Ա. «Արիս» խմբագրել աւելի ժողովրդական լեզուով եւ բնդարձակել սկաւսական բաժինը, Բ. Վերածել պատշտութեան, Գ. Հրատարակել կրկին ծաւալով, Դ. Փոխանակ հասարակութեան աւելի ուժ տալ բաժանորդագրութեան:

Փափաք յայտնուեցաւ պարտ դնել նոր բնտնութիւն Շրջանային Վարչութեան վրայ, որ անհրաժեշտ աշխատանքներ կատարէ մասնաճիւղ չկեցած հայաւաստ տեղերու մէջ մասնաճիւղեր կազմելու համար:

Նոյնպէս փափաք յայտնուեցաւ, որ Շրջանային Վարչութիւնը իր ողիւս ունենայ արկերի եւ սկաւսական յանձնախումբեր:

Ընդհ. ժողովը նկատի ունենալով մասնաճիւղերու անհրաժեշտ պէտքերը, որոշեց Շրջանային ժողովին մէջ առաջարկ դնել, որպէսզի յառաջիկայ տարի եւս մասնաճիւղերը Շրջ. Վարչութեան պիւսնէին մասնակցին ըստ առաջնոյն իրենց եկաւոսին % 20ով:

Յետոյ կատարուեցաւ Շրջ. ժողովի պատգամաւորներու բնտնութիւնը: Շրջ. Վարչութիւնը հրահանգած էր իւրաքանչիւր 25 անդամի համար բնտնել մէկ պատգամաւոր, որով Պուրեքի մասնաճիւղը ունենալով 125է աւելի անդամներ, պէտք է տար 5 պատգամաւոր: Գալսնի բուէարկութիւնով պատգամաւոր բնտնուեցան Պ. Պ. Կ. Ասլանեան, Գ. Քեսսանեան, Ս. Պապիկեան, Յ. Ապագեան եւ Ա. Սայեան, իսկ փոխ անդամ՝ Պ. Յ. Պապիկեան:

ՍԻԼԻՍՏՐԷ

Կիրակի, 22 յունիս, տեղի ունեցաւ Ազգ. վարժարանի մէջ մասնաճիւղի տարեկան ընդհ. ժողովը:

Դիւանը կազմուած է հետեւեալ կերպով. — Արտաւարդ Արապաճեան՝ ատենապետ, Վ. Յակոբեան Բ. ատենապետ, Մերոն Պաշալեան՝ ատենադպիր եւ սկաւսական փոխ խմբագրատ, Յ. Րիսթիման՝ համարակալ, Կ. Յովակիմեան՝ գոյքապահ, Յ. Ղազարեան՝ գանձապահ, Ն. Գարսեան՝ փոխ գանձապահ:

* * * Նորընտիր վարչութիւնը Յուլիս 13ին Սզգ.

ՈՐՅԱՆԱԿԱՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆ,
Փարիզի Հայ ողիմպիականին

ՏՈՂԱՆՑԻ
Փարիզի հայ ողիմպիականին

Փ. ԽՏԻԿԵԱՆ
որ երկաթի հայկական մրցանիքը կոսրեց

ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏ ԷՏՈՒՐՏ ՉԱՐԳԵԱՆԻ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Էտուրտ Չարգեան որ 17 տարեկան է, զալ տարի պիտի լրացնէ ֆիլատեֆիոյ (Սմերկա) իր Հայ Սփուրի ղասարնքացիք: Չարգեան մեկ ֆանի տարիներէ ի տեղէն որ կը վերաբերի պոյ սկաուտ կազմակերպութեան: Այս տարի իր պատկանած խումբի բոլոր րնկերներուն մէջ ամենէն յաջողակը ըլլալուն համար ոսկի ժաֆադը մը մրցանակ ստացաւ: Լողալու, ֆալելու, վրաններ եւ տուներ կանգնելու, բոյսեր, բոշոններ եւ ծառեր ճանչնալու, գիշերը ինչ աստղերու տակ գտնուելու, անակնկալ եւ դժուարին պարագաներու տակ խելքը ինչպէս գործածելու մրցումներէն էտուրտ առաջին դուրս եկաւ:

ՀԱՅ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՁ.

Փ. ԽՏԻԿԵԱՆ ԵՐԿԱԹԻ ՀԱՅԿ. ՄՐՑԱՆԻՇԸ ԿԸ ԿՈՑՐԵ

(Մեր սեփական թղթակցեն)

Հաղիւ երեք ամիսէ ի վեր ընտրուած, Փարիզի Հ. Մ. Ը. Մ. ի վարչութիւնը իր առաջին փալլուն գործունէութիւնը ցոյց տուաւ արդէն Յունիս 29ին: Փարիզահայ հասարակութեան տալով ազգային խանդավառութեան բացառիկօր մը: Եւ եթէ անցեալ տարի իր առաջին ողիմպիականին առիթով Հ. Մ. Ը. Մ. ընկճուած ու յուսահար կը վերադառնար սթատէն կրկնապէս հարուածուած ընտրեանէն ու հասարակութենէն, այս տարի սակայն ամէնուն դէմքին վրայ հրճուանքի ու գոհունակութեան արտայայտութիւն մը կը տեսնուէր: Փարիզահայ գաղութը որ մինչեւ այդ Հ. Մ. Ը. Մ. ի գոյութիւնը անտարբերութեամբ կը դիտէր եւ առիթ չէր ունեցած մարզական կեանքի քաղցրութիւնը վայելելու, այդ օրը ոչ միայն չզղջաց իր քանի մը ժամը զոհած ըլլալուն համար, հապանաւեւ վայելքի օր մը ապրած ըլլալէն զատ կը վերադառնար ազգային հպարտութեան արդար բաժին մը տանելով իրեն հետ Յունիս 29ի սոյն մարզահանդէսը պատենութիւն մը ստեղծեց որպէսզի Փարիզահայ հասարակութեան ամէն դասակարգի ներկայացուցիչներ իրարու մօտ գան պահ մը, ու իրարու հետ աւելի մօտէն շփման մէջ մտնեն:

Իրեւ հանդէսին հովանաւորող Պ. Գ. Նորատունկեան անձնապէս ներկայ էր եւ հետաքրքրութեամբ կը հետեւէր մրցումներուն: Օրուան թագուհիի պաշտօնը կը կատարէր Տիկնանց Միւլթեան ամէնէն ժրջան ու համակրելի անդամուհիներէն Տիկ. Պ. Խամէրեան իր շնորհալի պատուոյ օրիորդներուն Օր. Ե. Ճէվահիրճեանի եւ Օր. Ա. Ալսանկիւլի հետ: Մտաւորական եւ առեւտրական դասէն կը նշմարուէին բազմաթիւ դէմքեր, ինչպէս նաեւ հայ եւ օտար մամուլի, կազմակերպութեան, միութեանց ներկայացուցիչներ եւ այլն:

Ներկայ հայ հասարակութեան քով կարեւոր թիւ մը կը կազմէին նաեւ համակիր ու բարեկամ օտարներն ու Ֆրանսացիները, որոնք բոլորն ալ մասնաւոր գոհունակութեամբ մը մեկնեցան, իրենց անկեղծ զրահատութիւնը յայտնելով:

ԴԱՍԵՐ ՎԱՂՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

Որքան որ ալ կազմակերպողները իրենց ճիգերը մեծապէս վարձատրուած զգացին ի տես այս ժողովրդական համակրանքին ու քաջալերութեան, անկեղծ ըլլալու համար պէտք է ըսել որ ասիկա կատարեալ գնահատութիւնը չէր զոր պարտաւոր էր բերել Փարիզահայը: Կը յուսացուէր որ դոնէ հայ հասարակութիւնը չորս-հինգ անգամ աւելի թիւով ներկայ պիտի ըլլար: Քսան հազարի հասնող գաղութի մը համար պատուարներ չէ անշուշտ երբ ներկաներու թիւը հարի իսկ չի հասնիր: Երկու տարիէ ի վեր իր անկա-

րելին փորձելէ ու մարզական շարժումին ճաշակը տարանելէ վերջ, Փարիզի Հ. Մ. Ը. Մ. ամէն լրաւունք ունի ակնկալելու որ յառաջիկայ տարի իր երրորդ Ողիմպիականին առիթով իսկապէս պիտի արժանանայ ժողովուրդին բոլոր խաւերուն լայն օժանդակութեան ու քաջալերանքին: Երբ ներկայիս օտար երկիրներու տակ մեր ինքնուրոյն գործունէութենէն շատերը կորսնցուցած ենք ու ենթակայ հետզհետէ օտարանալու ու ալիքներու, ջանանք ամուր պահել այն շարժումն ու կապը որ մեծ չափով պիտի հակադէմ չարիքներու ծաւալման: Ու հայ երիտասարդութիւնը այդ բարեբար դերը կը սպասէ մարմնակրթական շարժումէն եւ անոր նուիրուած Հայ Մարմնակրթական Ընդհ. Միութենէն: Ներկայ քսաներորդ դարը սրօտի դար մըն է: Աշխարհի ամէն կողմը, ամէն երկրի մէջ անոր անհրաժեշտ կարեւորութիւնը մըրոնուած է ու ամէն ազգ իր կարողութեան չափով կը մշակէ զայն: Աշխարհի ազգութիւններէն 45ը իրենց ֆիզիքական կարողութիւններուն արժէքը նոր ցոյց տուին Փարիզի Տրդ Ողիմպիականին առիթով Քօլօմպի սթատին մէջ: Վայ այն ժողովուրդին որ այդ քառասունը հինգ աղքատութիւններուն տկարագոյններուն մէջ իսկ դասուելու բախտը չունեցաւ: Ու հայ ժողովուրդը մէկն է այն 18 ազգութիւններէն որ զրկուեցաւ աշխարհի մեծ ու փոքր երկիրներու կարգին իր եռագոյնը ծածանեցնելէ: Մաղթենք որ այդ փառքը վերապահուած ըլլայ Ամսթերտամի Ցրդ յղիմպիականին: Ի հարկէ ոչ մէկ օգուտ եթէ պիտի շարունակենք ձեռքերը ծալած նստիլ: Աշխատանքը պէտք է լայն սահմանի վրայ առաջ տանիլ, բոլոր գաղութներով մէջ ալ անխտիր հիմը դնելով ու զարգացնելու այն շարժումը որոն վեց տարիէ ի վեր կորսով կերպով լծուած է Հ. Մ. Ը. Մ. Եւ եթէ Պոլիսը գործը վարելու ու առաջնորդելու իր դերը կորսնցուց, գաղութները թող սկսին քաշել այն ճամբով զոր գծած է Հ. Մ. Ը. Մ. Եւ օր մը ամբողջութեամբ փոխադրելու կամ փոխանցելու համար զայն հայրենիքէն, ուր նոյնպէս սկսած են լուրջ աշխատանքներ կատարուիլ այս ուղղութեամբ:

Ընդհանուր կերպով սակայն Փարիզի երկրորդ ողիմպիականը կարելի է թէ նիւթական եւ թէ բարոյական տեսակէտով յաջողութիւն մը նկատել, անբազդատելիօրէն գերազանց ու արդիւնաւոր քան նախորդը: **ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՍԱՐՆԵՐԸ**

Փարիզի երկու կարեւոր մարզական օրաթերթերը «Օլիմ» եւ «Էքս փէ սքօ» իրենց աշակցութիւնը նուիրած էին դարձեալ մրցահանդէսին, յանձին խմբագրական մարմնէն երկու եռանդուն անձնաւորութեանց M. Glaceti [և M. R. Naudի, որոնք իրեւ օրուան դատաւորներ մրցումները կը հակակշռէին: Դատական մարմնին մաս կը կազմէին նաեւ ֆրանսացի

Յուլիս 22ին Stade de Parisի մէջ, տեղիս Չեխո-Սլո-վաքիոյ եւ Հ. Մ. Բ. Մ.ի խումբերուն միջեւ, հոծ բազմութեան մը ներկայութեանս Այս խաղին մասնակցելու համար Պելճիքայէն յատկապէս կանչուած էին Պ. Պ. Չ. Մաճառեան եւ Լեւոն Բաւազեան ողբեր անցաւ մրցումը։ Առաջին կիսախաղը ապարդիւն վերջացաւ։ Երկրորդին Հ. Մ. Բ. Մ.ի խումբը Պ. Չ. Մաճառեանի միջոցաւ յաջողեցաւ առաջին կողմ նշանակել, բայց անընդմեջ որոշումով մը հորանաացի դատաւորը մերժեց ընդունիլ։ Շատ չանցած Չեխո Սլովաք խումբը ըրաւ իր առաջին կողմ։ Պ. Ասատուրեան քիչ յետոյ երկրորդ փառաւոր կողմըն ալ շահեցուց ու խաղը վերջացաւ 1ի դէմ 1 ուլ ապարդիւն։

Դժբախտաբար մեր հայ ֆութպոլիստները իրենց արեւելեան ունակութիւնները չեն թօթափած դեռ ու խաղի ընթացքին տեղի թէ անտեսլի վիճարանութիւններ ու գիտողութիւններ կ'ընեն իրարու։ Ինչ խաղ կ'ուզէ թող ըլլայ, պէտք է կատարեալ պաշարիւնութեամբ ու լուրթեամբ խաղալ։ Գանի արեւմուտքի մէջ կը գտնուինք ջանանք մեր թերիները սրապրել, մեր չըջապատի լաւ յատկութիւնները ընդօրինակելով։ Ջանանք մասնաւանդ հաւաքաբար թէ անհատաբար մեր նկարագրի մասին օտարին լաւ տպաւորութիւն թողուլ։

Գ. Ճ.

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն Կ Ե Ա Ն Ք Ը Պ Ո Ի Լ Կ Ա Ր Ի Ո Յ Մ Է Զ

Լ Ո Ի Բ Ի Մ Ը Ա Ռ Թ Ի Ի

Վասնայի «Հրաշդան» թերթէն լուր մը առիթը կ'ընծայէ մեզ առհասարակ լուրը կուսակցութիւններէն խնդրելու որպէսզի ետ կենան մարզանքը իբր գործիք ծառայեցնելէ կուսակցական նպատակներու։

Մարդական կեանքը այն սակաւաթիւ պատահութիւններէն է, ուր հայ երիտասարդութիւնը ձեռք ձեռքի տուած, առանց կուսակցական նկատումներու պիտի աշխատի զօրացնել նոր սերունդի ֆիզիքականը, միշտ վառ պահել հայրենիքի սէրը եւ փրկել պատանեկութիւնը ալլասերումէ այս օտար հորիզոններու տակ, նշանաբան ունենալով «Բարձրացիր, Բարձրացուր»ը։

Մենք կը վրդովուինք, լսելով թէ Ռուստուզի մէջ որոշ մարմինի մը հսկողութեան տակ կազմուած է ֆութպոլի խումբ մը, հակառակ անոր որ տեղւոյն վերայ արդէն գոյութիւն ունի Հ. Մ. Բ. Մ.ի մասնաճիւղը։

Եթէ Ռուստուզի մեր աղգակիցները կ'ուզեն մարզանքը քաջաբերել, քանի դեռ ուշ չէ, փափաքելի է որ ուժ տային Հ. Մ. Բ. Մ.ի տեղւոյն մասնաճիւղին, պաշտպանելով անոր շահերը տարօրինակ ընթրուումներով թաղակահութեան մը առջեւ։

Ամէն բանէ աւելի թող խնայուի հայ մարդասէր երիտասարդութեան մէջ տիրող համերաշխութեան ոգին։

Վարչութիւն
Հ. Մ. Բ. Մ.ի Թիֆլիսի մասնաճիւղին

Հ Ե Ծ Ե Լ Ա Ն Ի Ի Ի Մ Ր Յ Ո Ի Մ

Յուլիս 6ին, կիրակի օր, տեղի ունեցան Հ. Մ. Բ. Մ.ի Սօֆիայի մասնաճիւղի հեծելանիւրի մրցումները, մասնակցութեամբ 8 հոգիի։

Առաջնութիւնը շահեցաւ Պ. Ճիւլան Թօփաքեան՝ կտրելով 20 քիօմէթը 40,5²/₁₀₀ վայրկեանէն, Բ. հանդիսացաւ Պ. Յակոբ Մանուկեան 40,25²/₁₀₀ վրկ. եւ Գ. Պ. Թազուր Շրլաղանեան 41,10²/₁₀₀ վրկ։

Պ. Թօփաքեան իր անցեալ տարուան մրցանիշը կը կտրէ 8 վայրկեանով։

Եկեղեցւոյ բակին մէջ տեղի ունեցաւ մրցանակներու բաշխումը՝ մրցումներէն յետոյ, նախագահութեամբ Խորէն Ա. քհնյ. Ճամճեանի։ Յետոյ աղբ. վարժարանի ուսուցիչներէն մին իր հակիրճ խօսքերով պարզեց մարմնակրթանքի կարեւորութիւնն ու օգտակարութիւնը մեր մէջ եւ մաղթեց որ Հ. Մ. Բ. Մ.ի մարդիկները յաջողութեան ու յաղթանակի նոր դարձններ ալ չահին։

Հ. Մ. Բ. Մ.ի կողմէ խօսք առնելով սկսուտ խմբագիր Պ. Լեւոն Գալանճեան ծանրացաւ այն քար անտարբերութեան վրայ, որ հայ հասարակութիւնը եւ ի մասնաւորի Սօֆիայի հայութիւնը ցոյց կու տայ հանդէպ Հ. Մ. Բ. Մ.ի եւ հայ մարդիկներուն։

Հանդէսը փակուեցաւ «Մեր Հայրենիք»ով։ «Յառաջ նահատակ»ը երգելով մարդիկները դուրս եկան Եկեղեցւոյ բակէն։

Այս առթիւ բաւական նոր անդամներ արձանագրուեցան։

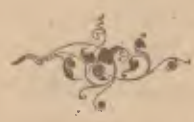
Յ Ո Ի Թ Պ Օ Լ

Յուլիս 22ի կիրակի առաւօտ Ռուստուզի Հ. Մ. Բ. Մ.ի եւ պուլկար «Նարէտ» ֆութպոլի խումբերուն մէջ տեղի ունեցաւ մրցում մը։

Խաղը սկսաւ Հ. Մ. Բ. Մ.ի հարուածով, ան իսկոյն յարձակողական անցնելով կայողացաւ ի վերջոյ յաղթանակել։ Արդիւնքը եղաւ Հայերուն յաղթանակը՝ 0—1 կողով։

Այս խաղով Հ. Մ. Բ. Մ.ի տեղւոյն մասնաճիւղը եկաւ ցոյց տալու Ռուստուզի հայ եւ օտար հասարակութեան, որ ինքն ալ վերջապէս ընդունակ եւ ի վիճակի է մասնակցելու նմանօրինակ մրցումներու, կարենալ արժեցնելով ինքզինքը։

Սոյն խումբերը անգամ մը եւս պիտի մրցին։

ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԵՍԸ

Յունիս 5-շաբաթ, կէսօրէ յետոյ, համաշխարհային մարզական կեանքին կարեւոր մէկ թուականը բացուեցաւ ութերորդ ողիմպիականով, Փարիզի մօտակայ Քօլոմպի անսահման մարզադաշտին մէջ:

Ինչպէս արդէն գրուեցաւ, ողիմպիական խաղերը իրենց հայրենիքին՝ Յունաստանի մէջ զադրելէն 14 դար յետոյ, վերջին ժամանակներս վերակենդանացան, 1892ին Սօրպօնի մէջ եղած գումարման մը պահուն փափաք յայտնուած ըլլալով առ այդ, եւ հելլէն կառավարութիւնը եղած առաջարկին ընդ առաջ երթալով, 1896ին Աթէնքի մէջ կատարած էր առաջին ողիմպիականը. որուն փոխանակ հելլէնական զանազան երկիրները մասնակցելու, ինչպէս էր հին ատեն, կը մասնակցէին աշխարհի զանազան ազգերը:

Փարիզ կատարուածը նոր շրջանի ճորդ ողիմպիականն էր, որուն կը մասնակցէին 45 ազգեր, ամենամեծ թիւը ցարդ եղածներուն մէջ: Մասնակցող ամէն ազգի մարզիկներուն թիւն էր 7000 հոգի:

Աշխարհի ամէն կողմէն, մասնաւորաբար Անգլիայէն ու Ամերիկայէն բազմաթիւ հետաքրքիրներ եկած էին դիտելու այս միջազգային մրցումները:

Ներկայ էին կալէսի իշխանը եւ Անգլիոյ Հանրի իշխանը, որոնք յատկապէս եկած էին Լոնտոնէն, Ռուսմանիոյ գահաժառանգ՝ իշխան Քարօլ եւ իշխանուհին, Սերպիոյ արքայական իշխանը, Հապէշիսթանի Բաւ Թաֆէրին, Հնդկ Մահարաճա Քարուրթալա, Նախարարներ, ծերակուտականներ, երեսփոխաններ, մարաշխատներ, դեսպաններ եւ բազմաթիւ բարձր դասու անձնաւորութիւններ:

Մասնակցող 45 ազգերն էին. — Հարաւ Աֆրիկէ, Արժանթին, Աւստրալիա, Աւստրիա, Պելճիզա, Պրագիլիա, Պուկարիա, Գանատա, Շիլի, Չին, Բուլղար, Տանճարքա, Եգիպտոս, Էքուաթոր, Սպանիա, Միացեալ Նահանգներ, Ֆինլանտա, Ֆրանսա, Մեծ Բրիտանիա, Յունաստան, Հաիթի, Մաճաղիստան, Հնդկաստան, Իրլանտա, Իտալիա, Ճարոն, Լեթոնիա, Լիթւանիա, Լիւքսէնպուրկ, Մեքսիքա, Մոնաքօ, Նորվեգիա, Նոր Զելանտա, Հոլանտա, Փիլիպինք, Բօլօնիա, Բորթուգալ, Ռումանիա, Շուէտ, Զուիցերիա, Չեխօսլավաքիա, Թուրքիա, Ուրուկուա, եւ Եուկոսլավիա:

Հակառակ լուր օր մը ըլլալուն, 20,000է աւելի բազմութիւն մը փութացած էր աննախընթաց այս հանդիսաւոր օրէն չգրկուիլ:

Ժամը Յին Ֆրանսայի նորընտիր հանրապետութեան նախագահ Պ. Տոմէրկ Սթատէն ներս կը մտնէ ու կ'առաջնորդուի նախագահական պատշգամբ: Ողիմպիականի բացումը վիճակուած էր օրուան նախագահին: Ու անմիջապէս յետոյ, Ֆրանսական ողիմպիական յանձնախումբի նախագահ Քօնթ Քլարի կը խնդրէ հանրապետութեան նախագահէն խաղերու բացումը յայտարարել: Պ. Տոմէրկ, շրջապատուած պետական ու պաշտօնական անձնաւորութիւններէ, միջազգային ու Ֆրանսական ողիմպիական յանձնախումբի անդամներէ, խոր լռութեան մէջ կ'արտասանէ բացման նախագահութիւնը, որ բարձրախօս գործիքի մը միջոցաւ մինչեւ հետունները կը տարածուի:

«Արդի ժամանակուան Փարիզի ճորդ Ողիմպիական խաղերը բացուած կը յայտարարեմ:»

Ու անմիջապէս յետոյ, նուազախումբի առաջնորդութեամբ 45 ազգերու ներկայացուցիչները կատարեալ կանոնաւորութեամբ պատուոյ պատշգամին առջեւէն տողանցք մը կատարելով, իւրաքանչիւրը դաշտի վրայ կ'երթայ իրեն յատկացուած տեղը կը գրաւէ: Տողանցքին այրուբենական կարգով կը մասնակցէին իրենց մասնաւոր տարադներով 45 ազգութիւններ, հետեւով իրենց ազգային դրօշին ու նշանադրօշին:

Այս անգամ բոլոր ազգերու դրօշակները կու դան պատուոյ պատշգամին դիմաց զետեղուած ամպիոնին շուրջ կիսաշրջանակ մը ձեւացնելու, որուն վրայ կը բարձրանայ Ֆրանսայի ամէնէն արժանաւոր զաւակներէն ու մարզական կեանքի ամէնէն հին ներկայացուցիչներէն ժէօ Անտրէ՝ ձախով Ֆրանսական դրօշը բռնած ու աջը դէպի առաջ երկարած, ու յանուն ներկայ բոլոր մարզիկներուն, կ'արտասանէ երգման բանաձեւը: «Կը վստահացնեմ որ Ողիմպիական խաղերուն պիտի ներկայանանք, մրցելով օրինապահ, սիրող օրէնքներուն հանդէպ յարգալիք ու փափաքով անոնց մասնակցիլ ասպետական ոգիով մը ի պատիւ մեր երկրին ու ի յաղթութիւն մարմնակրթութիւնը»:

Երգումի ու բացման արարողութիւնը աւարտած էր:

ԱՌԱՋԻՆ ՕՐԸ

Առաջին օրէն իսկ Ամերիկացիներն ու Ֆինլանտացիները հրաշալի արդիւնքներ ձեռք բերին: Մաւաւանդ Ֆինլանտացի անդուդական վազող Ռիթօլա 10,000 մէթրի մէջ իր ձեռք բերած փայլուն յաղթանակով ու աշխարհի իւր մրցանիչը կոտրելով ամբողջ հանդիսականներուն հիացում պատճառեց: Նիւթի՝ Ֆինլանտացի ուրիշ հոգակաւոր վազող մը, հակառակ արձանագրուած ըլլալուն, 10 քիլոմէթրի վազքին չմասնակցեցաւ, ապահով ըլլալով որ այդ յաղթանակը դարձեալ Ֆինլանտա պիտի ապահովէր յանձին Ռիթօլայի:

Անակնկալ ապշութիւն մը յառաջ բերաւ այս պարտութիւնը զոր կրեց աշխարհի ամէնէն արագավազ մարզիկը՝ ամերիկացի Փէտօք, 100 մէթրի մէջ: Հակառակ որ 10³/₅ երկվայրկեանով աշխարհի մրցանիչին տէր, Փէտօքի դասակարգութեան մրցումներուն մէջ կատարած երկու վազքերէն առաջինը 11¹/₅ եւ երկրորդը 10⁴/₅ երկվայրկեանի արդիւնք տուին, այնինչ անգլիացի Արրահամա այս առաջին օրուան մէջ 10³/₅ երկով երկու անգամ հաւասարեցաւ աշխարհի ողիմպիականի մրցանիչին: Յաջորդ օրը տեղի ունեցող վերջնական մրցումն ալ կրկին վերջացաւ Արրահամաի յաղթանակով, այդ հեռաւորութիւնը երրորդ անգամ կտրելով 10³/₅ երկէն, այնինչ Փէտօք մարզկային այս վարաշարժ մեքենան հինգերորդ դասուելով չարաչար պարտութեան մը ենթարկուեցաւ:

Օրուան համակրելի տիպարներէն մէկը դարձաւ նոյնպէս Ֆինլանտացի Միլիա, նիզակ նետելու աշխարհի խոյեանը, որ թէեւ 66 մ. 10ի իր մրցանիչին չկրցաւ հասնիլ, սակայն նետելով 62 մ. 96, ոչ նուազ պատկառելի արդիւնք մը ձեռք բերաւ:

Առաջին օրուան լիորձ մրցումներէն զատ, տեղի ունեցող 10,000 մէթր վազքի եւ նիզակ նետելու վերջնական մրցումներուն արդիւնքը ահաւաստիկ։—

10,000 մէթր վազք։— 1. Ռիթօլա (Ֆինլ.) ժամանակ 30 վ. 23¹/₅ երկվ. 12¹/₅ երկվ.ով աշխարհի իր մրցանիշը կը կոտրէ զոր հաստատած էր ներկայ տարուան ընթացքին։ Իսկ ողիմպիականի մրցանիշը կը պատկանէր Քոլէհմայնէնի 1912էն ի վեր 31 վ. 20³/₁₀ երկվ.ով։ 2. Ուայտ (Շուէտ) 32 վ. 50⁴/₅ երկվ.էն որ կ'ըլլայ Շուէտի նոր մրցանիշը։ 3. Պէրկ (Ֆինլ.). 4. Սիլվիա (Ֆինլ.), 5. Հարիլըր (Անգլ.), 6. Սկրիթթըն (Անգլ.)։

Նիզակ նետել։— 1. Միլրա (Ֆինլ.) 62.96 մէթր. Աշխարհի մրցանիշն էր 66.10 Միլրա. ողիմպիականի մրցանիշ 65.78 Միլրա, 2. Լինտսթրոմ 60.92մ. 3. Օհէրսթ (Ամեր.) 58.35 մ. 5. Նեօֆէլա (Ամերկ.) 56.96 մէթր։

Առաջին օրուան վերջը ազգերու դասակարգութիւնը։— Ֆինլանտիա 30 կէտ, Շուէտ 11 կէտ, Ամերիկա 6 կէտ, Անգլիա 3 կէտ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐ

100 մէթր։— 1. Արրահամ (Անգլ.) 10³/₅ (ողիմպիականի մրցանիշը հաւասարած), 2. Շէօլզ (Ամեր.), 2 մէթր ետ, 3. Փորրիթ (Նոր Զելանտա), 4. Պոմէն (Ամր.) 5. Փէտօք (Ամեր.), 6. Մըրչիսըն (Ամեր.)։

400 մէթր արգելաբաւ։— Թէյլըր (Ամեր.) 52³/₅ երկվ. 1¹/₅ երկվ.ով աշխարհի ու ողիմպիականներու մրցանիշը կոտրած։ 2. Վիլէն (Ֆինլ.), 3. Ռիլի (Ամեր.) 4. Ժէօ Անտէ (Ֆրանսա)։

Բարձրութիւն ցատկել։— 1. Օղպօրն (Ամեր.) 1.98 մէթր, 2. Պրաուն (Ամեր.) 1.95մ., 3. Լիվտըն (Ֆրանսա) 1.92 մ. 4. Փուր (Ամեր.) 1.88 մ., 5. Կասփօր (Հունգ.) 1.88մ., 6. Ճանալն (Շուէտ) 1.85 մ.։

Առաջին երկու օրուան հերոսներէն՝ Ֆինլանտացի Միլրայէն, Ռիթօլայէն, Անգլիացի Արրահամէն, ամերիկացի Թէյլըրէն եւ Օղպօրէն վերջ, Սթատ Փօլօյի տասնեակ հազարաւոր հանդիսականները յաճախ ճշմարիտ գերմարդկային երեւոյթներու ականատես եղան, յանձին Ֆինլանտացի աննման մարդիկ Փաւլօ Նիւրմիի, որ շատ իրաւամբ մարդ— բրքօր կ'անուանուի, 1500, 3000, 5000 մէթրի ու բրքօր բըքրիի չորս յաջորդական յաղթանակներով, 800 մէթրի յաղթանակին անգլիացի Լօուի, 7 մէթր 765ի աշխարհի նոր մրցանիշով երկայնութիւն ցատկելու ամերիկացի ախոյեանին Լէթանտրի, 400 մէթրի մրցանիշը յաջորդաբար պարտութեան մատնող զուգեցերիացի Իմպաիի ամերիկացի Ֆիլի ու անգլիացի Լիտըլի, Փէնտթիլօնի 1920ի իր յաղթանակը կրկին շահող Ֆինլանտացի Լէթօնէնի, Տէքսթիլօնի աշխարհի նոր ախոյեան ամերիկացի Օղպօրնի եւ վերջապէս Մարաթօնի յաղթութեան պսակը շահող Ֆինլանտացի Սթէնոսի վրայ։

Երկրորդ օրուան վերջը ազգերու դասակարգութիւնը։— Ամերիկա 55 կէտ, Ֆինլանտա 47 կէտ, Շուէտ 14¹/₂ կէտ, Անգլիա 14¹/₂ կէտ, Ֆրանսա 7¹/₂ կէտ, Հունգարիա 7¹/₂ կէտ, Նոր Զելանտա 4 կէտ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐ

800 մէթր։— 1. Լօու (Անգլիա) 1վ. 52³/₅ երկվ., 2. Մարթէն (Զուգեցերիա) 30սմ. ետ, 3. Էօք (Ամեր.), 4. Սթալըր (Անգլիա), 5. Ռիչարտսըն (ամեր.), 6. Տօճ (ամեր.), 7. Ուոթթըրս (ամեր.), 8. Հօֆ (Նորվեգիա)։

Մրցանիշեր՝ աշխարհի եւ ողիմպիականի 1վ. 51³/₁₀ երկվ. Մէրէտիթ (ամեր.) 1912։

Երկայնութիւն ցատկել։— 1. Հուպպար (ամեր.) 7մ. 445, 2. Կուրտէն (ամեր.) 7մ. 275, 3. Հաուզէն (Նորվեգ.) 7մ. 26, 4. Թուրոն (Ֆինլ.) 7մ. 07, 5. Վիլհէլմ (Ֆրանսա) 6մ. 995, 6. Մաքինսթալ (անգլ.) 6մ. 92։

Մրցանիշեր՝ ողիմպիականի 7մ. 10 Կըթէրսէն (ամեր.) 1912. Աշխարհի 7մ. 765 Լէթանտրի (ամերկ.) 1924։

Երկաթ նետել։— 1. Հաուզէր (ամեր.) 14մ. 995, 2. Հարթրուֆթ (ամեր.) 14մ. 895, 3. Հիլօ (ամեր.) 14մ. 64, 4. Թօրփօ (Ֆինլ.) 14մ. 45, 5. Անտէրսըն (ամեր.) 14մ. 29, 6. Նիքլէնտըր (Ֆինլ.) 14մ. 26։

Մրցանիշեր՝ ողիմպիականի 15 մ. 34 Մաք Տօնըլա (ամեր.) 1902, Աշխարհի 15մ. 544 Ռաֆ Ռօլ (ամեր.) 1909։

Երրորդ օրուան վերջը ազգերու դասակարգութիւնը։— Ամերիկա՝ 98 կէտ, Ֆինլանտա՝ 54, Անգլիա՝ 26¹/₃, Շուէտ՝ 14¹/₂, Ֆրանսա՝ 9¹/₂, Հունգարիա՝ 7¹/₂, Զուգեցերիա՝ 5, Նորվեգիա եւ Նոր Զելանտա 4։

ԶՈՐՐՈՐԴ ՕՐ

200 մէթր։— 1. Շէօլզ (ամեր.) 21³/₅ երկվ. (ողիմպիականի մրցանիշը հաւասարած), 2. Փէտօք (ամեր.) մէկ կուրծք ետ, 3. Լիտըլ (անգլ.) 1 մէթր ետ, 4. Հիլ (ամեր.), 5. Նորթըն (ամեր.), 6. Արրահամ (անգլ.)։

Մրցանիշեր՝ ողիմպիականի 21⁶/₁₀ երկվ. Հէն (ամեր.) 1904, Աշխարհի 21²/₁₀ երկվ. Փէտօք (ամեր.)

110մէթր արգելաբաւ։— 1. Քէնսի (ամեր.) 15երկվ. 2. Աթլինսըն (Հար. Աֆր.) մէկ կուրծք ետ, 3. Փէթէրսըն (Շուէտ) 3 մէթր ետ, 4. Քրիսթիէրսըն (Շուէտ), Անտէրսըն (ամեր.) ինկած, 5. Կըթըրի (Ամեր.) երրորդ կը հասնի բայց երեք արգելք ձգած ըլլալով իր երրորդութիւնը կը կորսնցնէ։

Մրցանիշեր՝ ողիմպիականի եւ Աշխարհի 14³/₁₀ երկվ. Թօմսըն (Ֆրանսա) 1920։

3000 մէթր ցանկաբաւ։— 1. Ռիթօլա (Ֆինլ.) 9 վ. 35³/₅ երկվ. 2. Քաթթ (Ֆինլ.) 60 մէթր ետ, 3. Պօնթան (Ֆրանս.), 4. Ռիք (ամեր.), 5. Էսպ (Ֆինլ.) 6. Մօնթէնյը (անգլ.), 7. Տըվէնի (ամեր.), 8. Իզոլա (Ֆր.)։

Չորրորդ օրուան վերջը ազգերու դասակարգութիւնը։— Ամերիկա՝ 121 կէտ, Ֆինլանտա՝ 71, Անգլիա 32¹/₂, Շուէտ՝ 21¹/₂, Ֆրանսա՝ 13¹/₂, Հունգարիա՝ 7¹/₂, Հար. Աֆրիկէ եւ Զուգեցերիա 5, Նորվեգիա եւ Նոր Զելանտա 4։

ՓէնՏԱԹԼՈՆ

Փէնտաթլօնի մէջ յաղթանակը կը շահի Ֆինլանտացի Լէթօնէն, վերահաստատելով 920ի իր ախոյեանութիւնը։ 1. Լէթօնէն (Ֆինլ.) 16 կէտ, 2. Սուրէյ (Հունգարիա) 18 կէտ, 3. Լէթանտըր (ամեր.) 20 կէտ, 4. Ունթէր (Շուէտ) 24 կէտ, 5. Լէինօ (Ֆինլ.) 25 կէտ, 6. Քօէր (ամեր.) 26 կէտ, 7. Լաթիլմէն (Ֆինլ.) 29 կէտ։

Փէնտաթլօնը որ կը պարունակէ երկայնութիւն ցատկելու, նիզակ նետելու, 200 մէթր վազքի, սկաւառակ նետելու եւ 1500 մէթր վազքի մրցումներ, տուած է հետեւեալ արդիւնքները։—

Երկայնութիւն։— Լէթօնէն 6մ. 68, Սուրէյ 6 մ. 77, Լէթանտըր 7մ. 765 (աշխ. մրցանիշ). երկայնութիւն ցատկելու այս մրցման մէջ ամերիկացի Լէթանտըր 7մ. 765ի հրաշալի արդիւնք մը ձեռք կը բերէ կոտրելով աշխարհի մրցանիշը։

Նիզակ Գեհեյ.— Լէթօնէն 50մ. 93, Սուրէյ 52մ. 07, Լէթանարը (անորոշ):

200 մեքր վագֆ.— Լէթօնէն 23 երկվ. Սուրէյ 23³/₅, Լէթանարը 23 երկվ.:

Սիլաւառակ.— Լէթօնէն (անորոշ), Սուրէյ 37 մ. 76 Լէթանարը 36մ. 76:

1500 մեքր.— Շուէտացի Ունտէր 4վ. 46¹/₅ երկվ. ուլ առաջնութիւնը շահելէ վերջ Լէթօնէն երկրորդ, Սուրէյ երրորդ եւ Լէթանարը չորրորդ կը հանդիսանան: ԶԻՆՅԵՐՈՐԴ ՕՐ

Ողիմպիականի հինգերորդ օրը իսկապէս կոչուեցաւ Նիւրմի օր: Մարդ-ըքօրը կամ Ֆինլանտայի «Ֆենոմեն» (Phenomène) ինչպէս սկսած էն կոչել զինքը, յաջորդաբար երկու փայլուն յաղթանակներով անդամ մը եւս եկաւ հաստատել իր անվիճելի կարողութիւնը եւ միայն մէկ ժամուան ընդհատումով: Եւ եթէ չկրցաւ կամ աւելի ճիշդ, չուզեց աշխարհի իր մրցանիչներուն երկու նոր անկում պատճառել զոնէ աւարտեց անոնց չափազանց մօտիկ սահմանի մը մէջ, կոտրելով միւսինոյն ատեն ողիմպիականի մրցանիչները: 1500 մէթրի միջոցը կտրեց 3 վ. 53³/₅ երկվ. ուլ աշխարհն ³/₁₀ երկվ. աւելի ուշ աշխարհի իր մրցանիչէն եւ 3¹/₅ երկվ. աւելի կանուխ անդլիացի ձէնքախնի ողիմպիականի մրցանիչէն: Նիւրմի աւելորդ ճիգի մը սպառու մէջ խուսափեցաւ, որովհետեւ քիչ վերջը նոր սլաքաբար մը ունէր կատարելիք լրեն հայրենակից ուրիշ արժէքաւոր ախոյեանի մը՝ Ռիթոլայի հետ: Յետագայ մրցումը ցոյց տուաւ որ Նիւրմի որքան իրաւունք ունէր վերապահ չարժեքու, որովհետեւ Ռիթոլայ աւարտող մրցման ընթացքին անոր կը հետեւէր անսպասելիորով մը ու անոր հետ կը վերջացնէր հաղիւ մէկ մէթրի տարբերութեամբ մը: Նիւրմի 5000ը կ'աւարտէ 14վ. 31 երկվ. էն, 5³/₅ երկվ. ուլ կոտրելով ուրիշ ֆինլանտացի մը Քոլէհմանէնի ողիմպիականի մրցանիչը, առանց հաւասարելու սակայն 14վ. 28¹/₅ երկվ. իր մրցանիչին, զոր հաստատած էր ներկայ տարուան ընթացքին Յատկանշանական էր որ Նիւրմի իր կանոնաւոր գնացքը պահելով հանդերձ ուղած պահուն իր արագութիւնը կ'աւելցնէր միշտ իր ձեռքի քրօնօմէթր ժամացոյցին խորհուրդ հարցնելով իւրաքանչիւր շրջանէ վերջ:

Օրուան ուրիշ աչքառու երեւոյթներէն մէկն ալ 400 մէթրի մէջ Զուէցերիացի իմպախի ձեռք բերած արդիւնքն է, որով¹/₅ երկվ. ուլ կը կոտրէ ողիմպիականի եւ աշխարհի նախորդ մրցանիչը, կտրելով այդ միջոցը 48 երկվ. էն Սիսոս սակայն, որ այս մրցանիչը շատ կարճատեւ կեանք մը ունեցաւ, հաղիւ 48 ժամ եւ Յուլիս 11ին յաջորդաբար երկու նոր անկումներ նախ ամերիկացի Ֆիշի եւ ապա անգլիացի Լիտըլի կողմէ, իւրաքանչիւրը իջեցնելով ¹/₅ երկվ. արկեան:

1500 մեքր.— 1. Նիւրմի (Ֆինլ.) 3վ. 53³/₅ երկվ. (Ողիմպիականի մրցանիչ), 2. Շարէր (Զուէց.) 20 մէթր ետ, 3. Սթալըր (Անգլ.) 25 մէթր, 4. Լոու (Անգլ.) 30 մէթր, 5. Պիուքըր (Ամեր.), 6. Հօն (Ամեր.) եւն.:

Մրցանիչեր՝ ողիմպիականի 3վ. 56⁴/₅ ձէքսըն (Անգլ.) 1912: Ողիմպիականի նոր մրցանիչ 3վ. 53³/₅ երկվ., Նիւրմի (Ֆինլ.) 1924: Աշխարհի 3վ. 53¹/₁₀ երկվ. Նիւրմի (Ֆինլ.):

5000 մեքր.— 1. Նիւրմի (Ֆինլ.) 14վ. 31¹/₅ երկվ. (Ողիմպիականի մրցանիչ), 2. Ռիթոլա (Ֆինլ.) 1 մէթր ետ, 3. Ուաա (Շուէտ) 100 մէթր, 4. Ռօմիկ (Ամերիկա) 120 մէթր, 5. Սիլիւա (Ֆինլ.) 150 մէթր, 6. Քիպոն (Անգլ.) 200 մէթր:

Մրցանիչեր՝ Ողիմպիականի 14վ. 36⁶/₁₀ երկվ. Քոլէհմանէն (Ֆինլ.) 1912: Ողիմպիականի նոր մրցանիչ 14վ. 31¹/₅ երկվ. Նիւրմի (Ֆինլ.) 1924: Աշխարհի 14 վ. 24¹/₅ երկվ. Նիւրմի (Ֆինլ.) 1924:

Մուրն Գեհեյ.— 1. Թուիէլ (Ամեր.) 53 մ. 295, 2. Մաք Կրաթ (Ամեր.) 50 մ. 84, 3. Նօքս (Անգլ.) 48, 875, 4. Էրիքսըն (Ֆինլ.) 48 մէթր 74, 5. Սթալա (Շուէտ) 45 մ. 285, 6. Մաք Իչըրըն (Ամեր.) 45 մ. 225:

Մրցանիչեր՝ Ողիմպիականի 54մ. 74 Մաք Կրաթ (Ամեր.) 1912: Աշխարհի 57 մ. 772 Ռայըն (Ամեր.) 1913:

Զոդով ցաշկել.— 1. Պարուս (Ամեր.) 3մ. 95 (Ողիմպիականի մրցանիչին հաւասարած), Կրահաթ (Ամեր.) 3մ. 95, 3. Պրուքըր (Ամեր.) 3մ. 90, 4. Փէթէրսըն (Տանըմարքա) 3մ. 90, 5. Փաքըրսո (Քանաա) 3մ. 80, 6. Սիլիւա (Ամեր.) 3մ. 75:

Մրցանիչեր՝ Ողիմպիականի 3 մ. 95 Պէպքօք (Ամեր.) 1912: Աշխարհի 4մ. 21, Հօֆ (Նորվեգ.) 1913:

Հինգերորդ օրուան վերջը աղգերու դասակարգութիւնը.— Ամերիկա՝ 175 կէտ, Ֆինլանտա՝ 103 կէտ, Անգլիա՝ 45, Շուէտ 25, Ֆրանսա՝ 13, Զուէցերիա՝ 10, Հունգարիա եւ Հար. Ալբրիկէ 5, Նորվեգիա եւ Նոր Զելանտա՝ 4, Տանըմարքա՝ 3, Քանաա 2:

ՎԵՅԵՐՈՐԴ ՕՐ

400 մեքր.— 1. Լիտըլ (Անգլ.) 47³/₅ երկվ. (աշխարհի մրցանիչ) 2. Ֆիշ (Ամեր.) 6 մէթր ետ, 3. Պիւթլըր (Անգլ.), 4. Ճօնսթըն (Քանաա), 5. Փէյլըր (Ամեր.) ինկած, 6. Իմպախ՝ մրցումը չքած:

Նոր մրցանիչ աշխարհի եւ ողիմպիականի 47³/₅ երկվ. Լիտըլ (Անգլ.) 1924:

ԵՕԹԵՐՈՐԴ ՕՐ

Ողիմպիականի վերջնութեւ օրուան ընթացքին նոյնպէս շատ յաջող եւ աննախընթաց արդիւնքներ ձեռք բերուեցան: Օրուան ամէնէն համակրելի տիպարը դարձաւ կրկին Ֆինլանտացի մեծ ախոյեանը՝ Նիւրմի, որ երես քնքրի մրցումով կը տանի ողիմպիականի իր երրորդ յաղթանակը: Քանի մը հարիւր մէթր հեռավորութեամբ իրեն յաջորդ ունեցաւ նոյնքան համակրելի իր հայրենակիցը՝ Ռիթոլա:

Ուրիշ աղջեցուցիչ իրողութիւն մը եղաւ 4×100 մէթր դրօշաւաւին արդիւնքը: Սոյն խմբական վաղքին մրցանիչը մինչեւ այդ 42²/₅ ուլ եւ Ամերիկայի անունով շահուած էր Փէտօք-Լէօյլ-Մըրչիսըն-Քիլքսի քառեակին կողմէ: Դասակարգութեան առաջին վաղքին ատեն Անգլիա, որուն կողմէն կը վաղէին Արրահամ, Նիքօլ, Ռէնճըրի եւ Ռօլլ, մրցանիչը կը կոտրէր 42 երկվ. էն կտրելով այդ միջոցը, խանդավառ ծափահարութիւններուն մէջ ներկայ անգլիացի հայրենակիցներուն: Տառ վարկեան վերջ, սակայն, Հոլանտա նոյնպէս 42 երկվ. ուլ կը հաւասարէր աշխարհի նոր

մրցանիշին: Բայց այս նոր մրցանիշերը սակայն դեռ ընդհանուր են և միայն մրցանիշերը, որոնք համեմատաբար առկա են երկար կեսնաժողովրդականության մեջ, ինչպես և միայն մրցանիշերը, որոնք համեմատաբար առկա են երկար կեսնաժողովրդականության մեջ, ինչպես և միայն մրցանիշերը, որոնք համեմատաբար առկա են երկար կեսնաժողովրդականության մեջ:

Ուրիշ յաջողություն արդեն մեծ առաջ է արձանագործվում, որոնք մեծ Առաքելության մեջ ընդգրկված 6 միլիոնից ավելի մրցանիշեր:

Ուրիշ մրցանիշեր

Ողիմպիականի մարզական բաժնի վերջին մրցումները տեղի ունեցան Յուլիոս 14-ին, 30,000 հոգիի ներկայությամբ: Այս վերջին օրում ընթացքին ալ գլխավորապես փայլեցան ֆինլանդացի յանձին Նիլսոնի, Ռիթոյի, Մարաթոնի յաղթական Սթենթոնի և Ամերիկացի յանձին իր զոյգ քաղաքներում որոնք յաջողաբար տարին 400 և 1600 դրոշարչալի յաղթանակները, երկու նոր մրցանիշեր հաստատելով: Նոյնպես իտալիա որ մինչև այդ մեկ յաջողութուն ունեցած էր, չնորհիւ 10,000 մեթր քալելու իր ախոյեանին՝ Ֆրանկոյի, ինչպես նաև Պերթինի և Պալմերի, իր առաջին յաջողութունները արձանագրեց այդ օրը և մեկ անգամայն յանկով 19 կետ, աղբերու դասակարգութեան մեջ անցան ճորդ տեղը:

Նիւրմի որ ութերորդ Ողիմպիականին յատկանշական մարզը կը կազմէ, այդ օրը տարաւ իր չորրորդ ու վերջին յաղթանակը 3000 մեթրի մէջ, որ էր միաժամանակ իր հրաշալի վազը: Ու չորս հրաշալի յաղթանակներով, մինակ ինք իր երկրին ազատութեան 40 կետ, արդեն մը որ բոլորովին անախտութեան է Ողիմպիականներու պատմութեան մէջ:

Նիւրմիներու, Ռիթոյներու, Փօլեմոսներու շարքին վրայ Սթենթոն եկաւ իր անունն ալ աւելցնելու, անգամ մը ևս ապացոյցը տալով որ ֆինլանդացի հիւսիսային եւրոպայի այդ փոքր երկրը, ծնողն է տոկուն ու անպարտելի մարզկային մեքենաներու:

Եթէ ֆինլանդացի մարզկային տոկունութեան հայրենիքը կարելի է նկատել, պէտք է մոռնալ սակայն որ Միացեալ Նահանգները աշխարհ բերած են արագութեան ամենէն կատարելագործուած տիպարները: Ամենէն թարմ ապացոյցը եղաւ 400 մեթր դրոշարչալի հերոսներուն՝ Քլեքի, Հիւսի, Լեքսի և Մըրլիսընի ձեռք բերած 41 երկվ. արդենքը, որ կը թուի երկար կեսնաժողովրդական, մինչև որ նոր ու գերմարզկային քաղաք մը աշխարհ գայ:

Ութերորդ Ողիմպիականի մարզական խաղերու բաժինը աւարտեցաւ Մարաթոնի վազքով, 42 քիլ. 195ի երթուղարձ հեռաւորութեան մը վրայ, որ շահուցաւ ֆինլանդացի Սթենթոնի կողմէ, զի մը 41 վ. 22 $\frac{3}{4}$ երկվ.էն: Արդի ողիմպիական մրցումներուն վրայ Մարաթոնի վազքը աւելցուած է, անմահացնելու համար յիշատակը այն քաջ հեղինակներուն որ 42 քիլ. 195ի հեռաւորութեան մը ունեցող Մարաթոնէն մինչև Աթէնք վաղելով եկած էր մտահոգ Աթէնքի ժողովուրդին աւետելու համար այն յաղթանակը, զոր իր հրամանատար Միթիատի տարած էր պարսիկ թագաւոր Քսէրքսէսի վրայ: Իր պարտականութիւնը հաղիւ կատարած, այդ հերոս զինուորը ուժաւորու ու չնչապաւ իր հողին կ'աւանդէր արդէն: Արդի ողիմ-

պիականներու առաջին մրցումներուն մէջ ալ որ տեղի ունեցան 1896ին Աթէնքի մէջ կրկին շահուցաւ յոյն մարզիկի մը կողմէ, իսկ վերջին ողիմպիականին Անվէրսի մէջ շահուած էր ֆինլանդացի արժեքաւոր ախոյեանի մը՝ Փօլեմոսի կողմէ: Այս վերջինը այս տարուան Մարաթոնին ալ մասնակցելով հանդերձ, դժբախտաբար ոչ մեկ արժէք կրցաւ երեւան բերել ընդհանրապէս վերջիններէն մնաց:

Մարաթոնի վազ. (42 քիլ. 195), — 1. Սթենթոն (ֆինլ.) 2 ժ. 41 վ. 22 $\frac{3}{4}$ երկվ., 2. Պերթինի (իտալիա) 2 ժ. 47 վ. 19 $\frac{3}{4}$ երկվ., 3. Տըմար (ամեր.) 2 ժ. 48 վ. 14 երկվ., 4. Հալոն (ֆինլ.) 2 ժ. 49 վ. 47 $\frac{2}{5}$ երկվ., 5. Ֆլորիս (Անգլ.) 2 ժ. 52 վ. 26 երկվ., 6. Բրադա—Բէյքս (Շվեդ.), 7. Էլ Ուաֆի (ֆրան.), 8. Քիւն (Շուէտ) եւլն:

3000 մեթր. — 1. Նիւրմի (ֆինլ.) 8 վ. 32 երկվ. (ողիմպիականի մրցանիշ), 2. Ռիթոյ (ֆինլ.) 70 մեթր ետ, 3. Մաք Տօնրլո (անգլ.), 4. Նօնսթըն (անգլ.), 5. Քաթց (ֆինլ.), 6. Քիւրպի (ամեր.):

10,000 մեթր քալել. — 1. Ֆրանկոյ (իտալիա) 47 վ. 49 երկվ., 2. Կուտուին (անգլ.), 3. Մաք Քաստըր (Հար. Ամեր.), 4. Բալէսի (իտալիա), 5. Շուէտ. (Չուիցերիա) 6. Քլեք (Անգլ.):

400 մեթր դրոշարչալ. — 1. Ամերիկացի 41 երկվ. (աշխարհի մրցանիշ) (Քլեք, Հիւսի, Լեքսի, Մըրլիսըն), 2. Անգլիա (Արաւհամ, Նիքս, Ռէնճըլի, Ռոյլ), 3. Հոլանտա, 4. Հոլանդարիա, 5. Ֆրանսա, 6. Չուիցերիա:

1600 մեթր դրոշարչալ. — 1. Ամերիկացի 3 վ. 16 երկվ. (աշխարհի մրցանիշ), (Փօլեմոս, Հէլթրիս, Պաքսթըրթ, Սթէֆէնսըն), 2. Շուէտ, 8 մեթր ետ, 3. Անգլիա, 8 մեթր ետ, 4. Ֆրանսա, 5 մեթր ետ, 5. Ֆրանսա, 6. իտալիա:

Սկաւառակ 6եք. — 1. Հաուդէր (ամեր.) 46 մ. 155 (Ողիմպիականի մրցանիշ), 2. Նիթեմա (ֆինլ.) 44 95, 3. Լիէպ (ամեր.) 44, 83, 4. Բօր (ամեր.) 44, 42, 5. Ասքելա (Նորվեգիա) 43, 045, 6. Հարթէօֆթ (ամեր.) 42, 49:

Ողիմպիականի մարզական խաղերու վերջը ազգերու ընդհանուր դասակարգութիւնը. — Ամերիկացի 253, ֆինլանդացի 166, Անգլիա 84, Շուէտ 32, Ֆրանսա 26, իտալիա 19, Չուիցերիա 13, Հար. Ամերիկէ 11, Աւստրալիա և Հոլանդարիա 10, Ֆրանսա 8, Նորվեգիա 6, Արժանութիւն 5, Էսթոնի, Նոր Չուիցերիա և Հոլանտա 4, Տանիւմարք 3, Ճապոն և Շվեդ 1:

Ինչպէս կը տեսնուի, ընդհ. դասակարգութեան աղբերու զուլի կը գտնուին միշտ Միացեալ Նահանգները, որոնք սկիզբէն ի վեր տուած են աշխարհի ամենէն հարկու ախոյեանները: Բայց Ամերիկացի յանձին ֆինլանդացի, յոյն և հարկու մրցորդ մը ունեցաւ իր կողքին որ իր անպարտելի ախոյեաններով եկաւ անմիջապէս յետոյ աշխարհի աղբերուն մէջ երկրորդ դիրքը դրաւ, ամենախալուն արդենքներով: Երրորդ կարգի վրայ կու գայ Անգլիա, որուն ախոյեանները այս անգամ կը յաջողին Ամերիկայէն կորզել 100, 400, և 800 մեթրի վազքերը, որոնց սեփականութիւնը տարիներէ է վեր վերապահուած էր Եանքիներու երկրին:

Ամէն պարագայի մէջ, Փարիզի ճորդ ողիմպիականը իր բոլոր յաւակնութիւնները արդարացուց, գլխով յոյնիսկ նախատեսուած ու ակնկալուած յաջողութիւնները, գերազանցելով բոլոր իր նախորդները: Արդարեւ տեղի ունեցող անհատական ու խմբական 26 մրցումներու ընթացքին, աշխարհի մրցանիշերէն 8 և Ողիմպիականի մրցանիշերէն 4ը կոտրեցան և երեք մրցանիշեր ալ հաստատուեցան: Գ. ձՈՂՈՒՅԱՆ

ԿՐԱԿ ԿԱՌԵԼ

1846ին Նիֆոլա Ա. ձարին եղբայր մեծ դուստր Գոնս-
թանքին Բանի մը ամուսնան համար Ալեքիա պոյոյի
կ'երթայ եւ հոն, Գապիլի լեռներուն մէջ կը սիրէ քն-
կերանալ զուով զինուորներու: Դարձին դուստր կը
յայտարարէ, որ երբեք այդ տեսակ զինուորներ տեսած չէ:
Իրեն կ'ըսուի. «Իրաւ, անոնք շատ քիչ են»: — Ո՛հ, այդ չէ
շարժառիթը, ուրիշ զինուորներ ալ քիչ են, բայց զուով-
ներ կրնան սաստիկ անձրելի տակ ալ իրենց խոհանոց-
ներուն համար կրակ վառել:

Սկառուները պէտք է զիտնան կրակ պատրաստել,
վառել, զայն պահել, բաց օդին՝ հակառակ հովին ու
անձրելին: Բանակումներուն աստեղ երբ կրակ չկայ. չկայ
նաեւ սափ կերակուր, սուրն, քէյ եւ ցուրտն ու խոնա-
ւութեան դեմ պաշտպանուելու համար տափաքին:

Դիւրութիւնով կրակ վառելու համար պէտք է այ-
րելի նիւթերու եւ կրակի տեղի լաւ բնութիւն կատարել:
Այրելի նիւթերու ընտրութիւն. — Բաց օդի մէջ
այրելու յարմար են մեղմ (չոր) փայտերը. կանաչ ու-
տերը կամ գէշ կը բոցավառին կամ բնաւ, շատ մուխ
եւ քիչ տափաքին կու տան:

Բնականաբար սկառու մը զիտէ որ ծառի մը տերե-
ւագարդ նիւթը կտէ՛լ՝ զայն մեղմել կը նշանակէ եւ այդ
իրեն բոլորակի չէ նոյնիսկ կրակ վառելու համար:

Բայց չոր փայտերուն մէջ ալ հաւկէ բնութիւն կա-
տարել: Կան կարծր, սեղմ նեարդներով, յամրօրէն վառող
տեսակներ, ինչպէս կաղնին, կնձնին եւ ընկոյզը. միջակ
տեսակ են ծիծկարին (կիւկեց) եւ փեկոնը, կակուղ եւ
դիւրաւ վառող բայց շատ սպառող են եղեւինը եւ ու-
ռենին: Կան փայտեր, որ յամրօրէն կը սպառին, ուրիշ-
ներ անագին բոց կ'արձակեն ու շուտով կը սպառին եւ
որոնք կերակուրին մուխը համ կու տան:

Այս ամենը աւելի փորձելով, ձեր ձեռքով կատա-
րելով է որ կրնաք սորվիլ:

Կրակ վառելու համար ամենէն առաջ հարկաւոր
է ունենալ կրակ առաջ բերելու միջոց: Ասոր համար
պէտք է ունենալ լուցիկ. բայց լուցիկն կրնայ քրջիլ ու
չբոցավառիլ, ուստի բոց ամեն սկառուական խուճը ու-
նենայ լուցիկի յատուկ քիթեղեայ տուփ մը: Նոյնպէս
բաց դաշտը գացող սկառուները լաւ է որ իրենց մօտ
ունենան աբէր (դավ), ի հարկին կայծառով եւ գմելով
բոցկցնելու համար: Դարձեալ օգտակար է ունենալ առ-
հեստական կայծառով այրող պատրոյզի տուփ մը: Նոյ-
նիսկ՝ զօրաւոր օսպնեակ մը կարելի է օգտագործել՝ ա-
նոր միջոցով արեգական ջերմութիւնը կեդրոնացնելով
դիւրավառ նիւթի մը վրայ՝ կրակ արտադրելու համար:

Սկառուին հաշիւը

ՇէճԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լոյսը մէկ երկվայրկեանի մէջ 300,000 ֆիլոմէր
կը հաճարդէ, այսինքն մեր տեսողութեան սահմանին մէջ
եղող տեղերու համար՝ լոյսին արտադրութիւնը ու նշան-
ուիլը գրեթէ նոյն աստեղ կ'ըլլան. մինչդեռ ձայնը մէկ
երկվայրկեանի մէջ կը հասնարդէ միայն 333 մէթր, այն-

պէս որ երբ ձայն մը կը հասնուի՝ 333 մէթր հեռուէն
մէկ երկվայրկեան յետոյ, 666 մէթր հեռուէն երկու երկ-
վայրկեան յետոյ եւ այլն կը լսուի: Երբ դաշտին մէջ փայ-
տահատ փայտը կը կտրէ, մենք կացիներն զարնուիլը կը
տեսնենք նախապէս ու ապա զարնուելու ձայնը կը լը-
սենք: Նոյնպէս կայծակի աստեղ նախ լոյսը կը տեսնենք
ու ապա որոտումի ձայնը կը լսենք: Երբ որսորդը հրա-
ցանք կը կրակէ, նոյն աստեղն իսկ կը տեսնենք վառողին
այրելու մուխը ու յետոյ կը լսենք գոռումը, եւ Բանի՛
երկվայրկեան յետոյ որ կը լսենք ձայնը, նոյնքան անգամ
333 մէթր մեզմէ հեռու կ'ըլլայ որսորդը:

Այս կերպով կարելի է իմանալ նաեւ մը կամ շու-
գեկառի մը հեռաւորութիւնը՝ իր սուլիչին ձայնին մեզ
հասնելու երկվայրկեանով տեսողութիւնը բազմապատկե-
լով 333ով. նոյնպէս կարելի է իմանալ կայարանի մը
հեռաւորութիւնը՝ երբ շոգեկառի մեկնած աստեղ սուլի-
չին ձայնին մեզ հասնելու տեսողութիւնը ուշադրութեան
առնուի:

Ձայնին եկած կողմէն երբ ուժով հով փչէ՝ ձայնը
աւելի արագ կը փոխադրուի եւ հակառակ ուղղութիւ-
նով եղած պարագային կ'ուշանայ քէտ, բայց արագու-
թեան տարբերութիւնը շատ անգամ չ'ըլլար եւ մօտաւոր
հեռաւորութիւնը կարելի կ'ըլլայ կրկին իմանալ:

Սկառուին զրօսանքը

ԳՆՐԻ. ԴՐՕՇԱԿ

Սկառուները հաւասար քիւով երկու խումբերու կը
բաժնուին, իւրաքանչիւր խումբ կ'ունենայ իր դրօշակը:
Նախ կը Բաշուի սահմանագիծ մը եւ այս գիծէն հա-
ւասար հեռաւորութեան վրայ (20-25 մէթր) կը ճկուին
մէկ եւ միւս կողմը այս դրօշակները, խումբին մէկը կը
կենայ սահմանագիծին մէկ կողմը մէկ քայլ հեռաւորու-
թիւնով եւ միւս խումբը՝ միւս կողմը: Իւրաքանչիւր
խումբ կ'աշխատի հակառակորդ խումբին դրօշակը գրա-
ւել եւ այդ նպատակով խումբի սկառուները մէկ մէկ
կ'անցնին սահմանագիծը եւ կը վազեն՝ դէպի՝ դրօշակը՝
զայն գրաւելու համար, բայց սկառու մը սահմանագիծէն
անցած պարագային երբ հակառակ խումբէն սկառու
մը կը բռնուի (բռնուած կը համարուի երբ հակառակոր-
դին ձեռքը մարմինին որեւէ մէկ կէտին դայի), գերի կը
նկատուի եւ բռնուած տեղը կը մնայ, երբ նոյնիսկ դր-
օշակը իր ձեռքը ունենայ: Դրօշակը գրաւուած կը նկատ-
ուի այն աստեղ՝ երբ սահմանագիծէն անդին կ'անցուի:
Գերի մը կ'ազատուի երբ իր խումբի սկառուներէն մե-
կէն բռնուի: Երբ դրօշակը գերիի մը ձեռքը կը գտնուի՝
գերի չեղող մը կրնայ անոր ձեռքէն առնել ու գրաւել:
Գերիները իրենց ձեռք գտնուած դրօշակը ձեռքէ ձեռք
կրնան փոխանցել, սակայն առանց տեղափոխուելու,
միայն քէ բռնուած տեղերէն կրնան պառկիլ՝ իրարու
ձեռք կարենալ հասցնելու համար: Ս. Գ. Ա.

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Այս գոյգ քիւով կ'աւարտի բաժանորդագրութեան
պայմանագրով մեր այն բաժանորդներուն, որոնք 30 լէյ
վճարած էին: Ծանօթ է արդէն 3րդ քիւն սկսած քերթի
ծաւալին կրկնապատկութիւնը: